Sēdes video translācija 31.05.2021 10.00 12.00 17.10 19.00
https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2261
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=583edeb5-fabe-4b2a-bbea-b832f343ccdb
31.05.2021. 13.Saeima divdesmit devītā sēde-pavasara sesija ārkārtas-attālināti *Noraksts*
Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece, Inese Lībiņa-Egnere*
2021.gada 31. maija sēde (pirmā) sākas pl. 10:00
sēde slēgta pl. 12:36, sēdes ilgums- 2 h 36 minūtes / darba ilgums- 2 h 00 min
PIEBILDE: 31. maijā notiek divas atšķirīgas sēdes nr.29, nr.30 (pavasara sesija).

Latvijas Republikas 13. Saeimas pavasara sesijas divdesmit devītā (attālinātā ārkārtas) sēde 2021. gada 31. maijā

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece.

Sēdes darba kārtība
Satura rādītājs
Balsojumi
Sēdes videotranslācija
Sēžu videotranslācijas (arhīvs)

Sēdes vadītāja. Labrīt, godātie deputāti!
Sāksim šā gada 31. maija attālināto ārkārtas sēdi.

Darba kārtībā ir likumprojektu nodošana komisijām un izskatīšana pirmajā lasījumā.

Saeimas Prezidijs ierosina Administratīvi teritoriālās reformas komisijas iesniegto likumprojektu "**Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā**" nodot Administratīvi teritoriālās reformas komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija.

"Pret" pieteicies runāt deputāts Jānis Tutins.
J. Tutins (SASKAŅA).

Labdien, kolēģi! Piektdien, 28. maijā, publicēts Satversmes tiesas spriedums lietā Nr. 2020-43-0106, kurā viena no apstrīdētajām normām attiecas uz Murmastienes pagasta, Varakļānu pagasta un Varakļānu pilsētas pievienošanu Rēzeknes novadam.

Gandrīz vienlaikus ar spriedumu, ar kuru Satversmes tiesa paziņoja par attiecīgās normas neatbilstību Satversmei, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Artūrs Toms Plešs informēja medijus, ka sagatavoti grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā un likumprojekts "Madonas novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanu likums". Jau šodien, 31. maijā, tie tiks steidzamības kārtībā izskatīti Saeimā.

Ir acīmredzami, ka Satversmes tiesas spriedums, ar kuru sabiedrība, tostarp Saeimas opozīcijas deputāti, tika iepazīstināti 28. maijā, citiem Saeimas deputātiem un pie varas esošās koalīcijas pārstāvjiem bija zināms jau iepriekš.

Satversmes tiesai ir īpašas pilnvaras un īpašs statuss. Tas uzliek tai pienākumu būt absolūti objektīvai gan spriedumos, gan veidā, kā par tiem tiek informēta sabiedrība. Mēs uzskatām, ka šajā gadījumā rodas pamatotas šaubas, vai šis princips ir ievērots. Ja valdošā koalīcija, salīdzinot ar pārējo sabiedrību, ir saņēmusi īpašu pretimnākšanu informācijā, vai varam būt pilnīgi pārliecināti, ka šāda attieksme nav ietverta arī pašā spriedumā? Vai Satversmes tiesa šajā jautājumā nav nostājusies sasteigtas un nepārdomātas administratīvi teritoriālās reformas iniciatoru pusē?

Saeimas frakcijas SASKAŅA deputāti norāda, ka veids, kā valdošā koalīcija vēlas risināt ar Satversmes tiesas spriedumu saistītos jautājumus, rada virkni citu demokrātijas un vienlīdzības principu pārkāpumu. Vēršam uzmanību, ka 31. maijā, kad valdošā koalīcija plāno izdalīt Saeimas deputātiem minēto likumprojektu par pašvaldību vēlēšanām Madonas novadā un Rēzeknes novadā, šīs vēlēšanas atbilstīgi spēkā esošā Pašvaldības domes vēlēšanu likuma redakcijai ir jau sākušās - šodien vēlētājiem ir tiesības izmantot iepriekšējās nobalsošanas iespēju.

Iecerētā vēlēšanu pārcelšana Rēzeknes novadā un Madonas novadā pārkāpj arī vienlīdzības principu - ievēlēto pašvaldību deputātu pilnvaru termiņš būs īsāks par likumā noteiktajiem četriem gadiem. Kādas ir tiesiskās sekas? Vai šāds lēmums nav vērtējams kā nesamērīgs un diskriminējošs?

Mēs uzskatām, ka pašvaldību vēlēšanām šā gada 5. jūnijā ir jānotiek atbilstīgi pašlaik spēkā esošajam likumam - šobrīd likumā noteiktajās pašvaldību robežās. Visi turpmākie likumu grozījumi jāsagatavo izsvērti, bez histēriskas steigas un jau ietvertām pretrunām. Attiecīgajām izmaiņām jāstājas spēkā līdz ar nākamajām pašvaldību vēlēšanām, tikai šāds risinājums atbilst tiesiskās paļāvības principam.

Mēs uzskatām, ka sabiedrības neatņemamas tiesības ir zināt un piedalīties tai būtisku jautājumu izlemšanā. Gan Varakļānu novada "stumdīšanā" (pēdiņās) starp Rēzekni un Madonu, starp Latgali un Vidzemi, gan citos līdzīgos, strīdīgos, gadījumos nav nopietni izzināts un ņemts vērā pašu iedzīvotāju viedoklis.

Saeimas frakcijas SASKAŅA deputāti, kuri ir ievēlēti no Latgales, norāda, ka viņu vēlētājs nav devis pilnvarojumu šādā veidā lemt par viņiem būtisku jautājumu, kas ļoti emocionāli skar latgaliešu identitātes un piederības izjūtu. Tas ir mākslīgs mēģinājums pretnostatīt Latgali un pārējo Latviju. Visi frakcijas deputāti ar šādu nostāju pilnīgi solidarizējas. Mēs uzskatām, ka Latvijā varas suverēns ir tauta, un mums ir tās dots pilnvarojums. Mēs atzīstam, ka Satversmes tiesas spriedums ir galīgs un nav pārsūdzams, taču nekas nevar mūs piespiest balsot pretēji sava vēlētāja dotajam mandātam.

Saeimas deputātu frakcija SASKAŅA paziņo, ka neatbalstīs likumprojektu "Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā" un likumprojektu "Madonas novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanu likums".

Aicinu to darīt arī jūs.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Papules kundze, vai runāsiet "par" likumprojekta nodošanu komisijai?

E. Papule (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Labrīt, cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze un kolēģi! Nav šaubu, ka runāšu "par" likumprojekta nodošanu komisijai - gan tādēļ, ka esmu ievēlēta no Vidzemes novada, gan arī tādēļ, ka (kolēģi jau minēja) administratīvi teritoriālā reforma tika pieņemta tiešām apšaubāmā... arī politiski... veidā. Un šīs kļūdas būs jālabo droši vien Satversmes tiesai ne reizi vien.

Es nevēlos apšaubīt Satversmes tiesas lēmumus, bet drīzāk pievienojos domai par to, ka reģionālā reforma šoreiz nav īsti labi sagatavota, ja mēs runājam par politisko lēmumu pieņemšanas veidu, tāpēc ka vēl nav zināms, kādi būs citi Satversmes tiesas lēmumi un cik procesi... balsošanas laikā būs vēl jāmaina...

Es pievienojos tam, ka tas nav īsti saprātīgi - 21. gadsimtā, kad Latvijai jau ir pietiekami liela neatkarību atguvušas valsts pieredze, mainīt... un spēlēties ar balsošanas rezultātiem.

Lai arī šobrīd vēlēšanas... tik diskutētajā jautājumā par Vidzemes un Latgales teritorijas nosacītu pārvietošanu uz vienu vai otru pusi... būs risināts septembrī, man rodas jautājums, cienījamie koalīcijas deputāti, - cik reižu cilvēki... mainot deklarāciju vai iegādājoties īpašumu... varēs piedalīties pašvaldību vēlēšanās?

Mēs zinām, ka Rīgā tas tika darīts. Mēs zinām, ka šobrīd arī... saistībā ar 5. jūnija... vairāki cilvēki maina... un piedalīsies, izmantojot savas likumīgās tiesības, pašvaldību vēlēšanās. Vai tas nozīmē, ka būs vairāki apgabali, kuros mēs varēsim balsot arī trīs reizes?

Tā ir nopietna lieta. Nopietns jautājums jums, koalīcijas deputāti, - kā jūs veidojāt, sagatavojāt administratīvi teritoriālo reformu, kur cilvēki šobrīd zināmā mērā var arī neticēt tam, ka, ja nobalsos savā pašvaldībā 5. jūnijā... nav teikts, ka šis balsojums būs galīgs un zināmā mērā pat likumīgs, jo iespējams, ka Satversmes tiesa kaut ko mainīs.

Atgādinu, ka es aicinu balsot "par" šo likumprojektu, jo... diskusijas arī iedzīvotāju vidū bija dažādas, vēlmes bija dažādas. Un tikai paši vēlētāji šajā brīdī... jau atliktajā... septembra balsojumā parādīs, ko tad īsti viņi ir domājuši. Nevis - veidojot... vai rakstot vēstules...

Atgādināšu, ka es balsoju "par" Vidzemes... vēlreiz atkārtoju - "par" Vidzemes teritoriju - senu teritoriju... Bet ne par to ir stāsts; stāsts ir par to, kā šobrīd, haosa apstākļos (izskatāmais jautājums ir viens no haosa pierādījumiem), tika un tiek vēl joprojām pieņemti lēmumi. Cilvēki ir tomēr mazlietiņ ķīlnieku lomā, un šis - lai arī Satversmes tiesas lēmums - tikai vairo neticību un neuzticību mums pašiem.

Atgādinu, ka aicinu balsot "par".

Paldies.

Sēdes vadītāja. Kolēģi, balsosim par likumprojekta nodošanu atbildīgajai komisijai.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā" nodošanu Administratīvi teritoriālās reformas komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija! Lūdzu, balsosim! Par - 67, pret - 1, atturas - nav. Likumprojekts ir nodots komisijai.

Tātad izskatīsim to pirmajā lasījumā.

Administratīvi teritoriālās reformas komisijas vārdā - deputāts Juris Pūce.

J. Pūce (AP!).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Augsti godātie deputāti! Ļoti cienījamās deputātes! Satversmes tiesa 2021. gada 28. maijā ir pieņēmusi spriedumu apvienotajā lietā Nr. 2020-43-0106.

Kopumā šis spriedums, man jāsaka, ir bijis Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam labvēlīgs. Tajā attiecībā uz Garkalnes pagastu, Vangažu pilsētu un Inčukalna pagastu ir atzīts, ka Saeima ir lēmusi atbilstoši Eiropas vietējo pašvaldību hartai un Latvijas Republikas Satversmei.

Savukārt par Varakļānu pilsētu, Varakļānu pagastu un Murmastienes pagastu ir atzīts, ka Saeima ir ievērojusi Eiropas vietējo pašvaldību hartu un tajā paredzēto apspriešanas procesu... ar vietējām kopienām, bet ir norādīts, ka Saeima ir pārkāpusi Satversmes 1. un 101. pantu, pieņemot savu lēmumu pievienot trīs minētās administratīvās teritorijas Rēzeknes novadam.

Saskaņā ar līdz šim, līdz piektdienai, spēkā esošo likuma pielikumu attiecīgās administratīvās vienības tika ietilpinātas Rēzeknes novadā, taču ar Satversmes tiesas spriedumu... līdz ar tā spēkā stāšanos (tas, protams, ir stājies spēkā piektdien, 28. maijā) ir izveidojusies situācija, ka Murmastienes pagasts, Varakļānu pagasts un Varakļānu pilsēta neietilpst nevienā no administratīvajām teritorijām.

Satversmes tiesas spriedumā ir gari un detalizēti norādīta argumentācija, kāpēc ir bijis nepieciešams pieņemt šo lēmumu par Murmastienes pagasta, Varakļānu pagasta un Varakļānu pilsētas neiekļaušanu Rēzeknes novada teritorijā. Galvenā argumentācija bija saistīta ar to, ka pareiza, likumam atbilstoša, būtu bijusi lēmuma pieņemšana atbilstoši tam, kā Saeima, skatot Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu... to izskatīja pirmajā lasījumā... proti, Madonas novadā...

Šī iemesla pēc ir sagatavots likumprojekts "Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā". Likumā ir veikti attiecīgi grozījumi, kas paredz iekļaut attiecīgās vienības - Varakļānu pilsētu, Varakļānu pagastu un Murmastienes pagastu - Madonas novada teritorijā.

Pirms brīža, runājot par šā likumprojekta nodošanu komisijai, viens no deputātiem norādīja, ka ir radušās šaubas par to, vai šis likumprojekts nav sagatavots tāpēc, ka Satversmes tiesas spriedums bija zināms jau ātrāk. Es jums atgādināšu, ka diskusijā par iepriekš *(Nav saklausāms.)*... tiesas spriedumu, gan komisijā, gan arī Saeimas sēdē tika norādīts - vai tad nebūs vēl kādas citas izmaiņas, vai nevajadzētu tam gatavoties? Un mūsu komisija, Administratīvi teritoriālās reformas komisija, nolēma faktiski lūgt atbildīgo ministriju sagatavot potenciālās izmaiņas, ja tiktu pieņemti vieni vai otri grozījumi saistībā ar Satversmes tiesas lēmumu.

Šī gada maija sākumā Satversmes tiesas priekšsēdētāja, publiski uzstājoties, informēja, ka tieši 28. maijā būs spriedums šajā apvienotajā lietā. Un, protams, atbildīgā ministrija sagatavoja potenciālos... likumprojektus visiem iespējamiem tiesas iznākumiem konkrēto prasījumu ietvaros.

Tāpēc nav nekāds pārsteigums, ka likumprojekta... priekšlikums... sagatavošanas procesā tas, protams, tika saskaņots ar Saeimas Juridisko biroju. Uz atbildīgās komisijas sēdi bija uzaicināti arī pārstāvji no esošā Varakļānu novada, Madonas novada un Rēzeknes novada. Visiem bija iespēja izteikties un... garās un plašās diskusijās.

Piektdienas pievakarē atbildīgā komisija atbalstīja šī likumprojekta reģistrēšanu *(Nav skaidri saklausāms.)* un atbalstīja šo likumprojektu izskatīšanai pirmajā lasījumā.

Komisija atbalstīja arī to, ka likumprojektam vajag piešķirt steidzamību.

Lūdzu Saeimu atbalstīt steidzamības piešķiršanu.

Sēdes vadītāja. Kolēģi, tātad balsosim par likumprojekta atzīšanu par steidzamu.

Vai kāds no deputātiem vēlas runāt par likumprojekta atzīšanu par steidzamu? Teirumnieka kungs, runāsiet "par" vai "pret"?

E. Teirumnieks (NA).

“Pret” steidzamību.

Sēdes vadītāja. Tātad “pret” steidzamības noteikšanu likumprojektam - deputāts Edmunds Teirumnieks.

E. Teirumnieks. Labdien, kolēģi! Šorīt jau ir notikusi Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas Latgales apakškomisijas sēde, un tur tieši šis jautājums - grozījumu jautājums - tika skatīts... un pēc būtības arī - Satversmes tiesas lēmums, kurš šobrīd, varētu teikt tā, nav labvēlīgs Saeimā trešajā lasījumā lemtajam... tieši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam. Un tie akcenti, kas tika likti tiesai pretī, faktiski ņemot vērā šos kultūrvēsturiskos aspektus, - tie nebūtu jāņem vērā vai pat... teiksim tā, nav noteicošie.

Apakškomisijā runājām arī par to, ka sociālekonomiskais moments tomēr... ļoti daudz un būtiski tika izdiskutēts gan otrajā, gan arī... nu, faktiski varbūt mazāk otrajā, bet trešajā lasījumā noteikti, bet īsti nav ņemts vērā, nav iestrādāts.

Tāpat arī, ja raugāmies uz steidzamības piešķiršanu, - mūsuprāt, tas ir jautājums, kurš tomēr dikti un pamatoti ir jāizvērtē. Un arī par priekšlikumu iesniegšanu... Tas pēc būtības būtu sasteigts... moments.

Tāpēc šobrīd komisijas, tas ir, apakškomisijas, vārdā - un arī savā! - es lūdzu nenoteikt steidzamību šim likumprojektam.

Paldies.

Sēdes vadītāja. “Par” likumprojekta atzīšanu par steidzamu runās deputāts Juris Pūce.

J. Pūce (AP!).

Godātie kolēģi! Es tomēr aicinu atbalstīt steidzamības noteikšanu šim likumprojektam. Tam ir objektīvs pamats. Patiešām - ja nu reiz ir objektīvs pamats noteikt steidzamību likumprojektam, tad šis ir tas gadījums.

28. maijā, pieņemot Satversmes tiesas spriedumu, tas ieguvis likuma spēku, un Satversmes tiesas sprieduma juridiskās tiešās sekas šobrīd ir tādas, ka ar šī gada 1. jūliju Varakļānu pilsēta, pagasts un Murmastienes pagasts nav iekļauts nevienā administratīvajā teritorijā un šajās teritorijās dzīvojošie iedzīvotāji... pēc šī gada 1. jūlija viņiem būs liegtas tiesības uz pašvaldību, tātad būs liegtas arī tiesības uz jebkādu pašvaldības pakalpojumu saņemšanu, jo atbilstoši likumam pašvaldība sniedz savus pakalpojumus tikai pašvaldības teritorijā dzīvojošajiem iedzīvotājiem.

Šādos apstākļos kavēšanās ar lēmuma pieņemšanu būtu pilnīgi pretēja attiecīgo apdzīvoto vietu iedzīvotāju interesēm.

Turklāt - papildus šim aspektam - jāņem vērā arī tas, ka līdz šim pašvaldību vēlēšanas ir bijušas organizētas tajā Rēzeknes novada teritorijā, kāda tā bija noteikta līdz šī gada 28. maijam, proti, līdz Satversmes tiesas spriedumam. Tātad arī iespējas cilvēkiem deklarēties kā vēlētājiem un deklarēties kā kandidātiem tika ņemtas vērā atbilstoši vēlētāju reģistrā iekļautajiem datiem par situāciju pirms 28. maija.

Šobrīd faktiski nav iespējams vēlēšanu norises ietvaros nodrošināt jebkādu... teiksim, vieglu, ātru “atšķirošanu” attiecībā uz tiem iedzīvotājiem, kuri ir veikuši pārdeklarēšanos, lai balsotu

Rēzeknes novada domes vēlēšanās, kuri to darījuši tāpēc, ka viņiem pieder, piemēram, īpašums Varakļānu pagastā vai Murmastienes pagastā, vai Varakļānu pilsētā.

Šādos apstākļos praktiski vēlēšanu norise nav iespējama, vienlaikus neesot lēmumam par to, kur tad jaunajā administratīvi teritoriālajā iedalījumā iekļauj Varakļānu pilsētu, pagastu un Murmastieni. Faktiski nav iespējams arī noteikt, kāds tad varētu būt administratīvi teritoriālais iedalījums, kas atbilstu iedzīvotāju interesēm.

Nenosakot steidzamību, mēs faktiski nosakām to, ka šis likumprojekts, visdrīzāk, netiks pieņemts līdz 1. jūlijam. Mums ir ierobežots skaits Saeimas sēžu, kurās vispār to var izskatīt, un tas, visdrīzāk, prasīs plašāku diskusiju ārpus tai skaitā Satversmes tiesas sprieduma tvēruma, un nebūs iespējams atrisināt šo objektīvo juridisko problēmu.

Es ļoti aicinu atbalstīt steidzamību. Manuprāt, tas ir Latvijas iedzīvotāju interesēs, tas ir Varakļānu iedzīvotāju interesēs, tas ir Rēzeknes novada iedzīvotāju interesēs, un būtu nepareizi Saeimas deputātiem šādā situācijā rīkoties ar zināmu tiesisku obstrukciju faktiski tāpēc, ka nav pieņemami politiski... nav pieņemami Satversmes tiesas sprieduma vieni apstākļi, nu, tātad ignorēt iedzīvotāju intereses šādos apstākļos.

Lūdzu atbalstīt.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā" atzīšanu par steidzamu! Lūdzu, balsosim! Par - 63, pret - 2, atturas - nav. Likumprojekts par steidzamu ir atzīts.

Izskatīsim likumprojektu pirmajā lasījumā.

Atbildīgās komisijas vārdā - deputāts Juris Pūce.

J. Pūce (AP!).

Lūdzu atbalstīt likumprojektu pirmajā lasījumā.

Un paldies par atbalstu steidzamībai.

Sēdes vadītāja. Uzsākam debates.

Vārds deputātam Edmundam Teirumniekam.

E. Teirumnieks (NA).

Tā... Es atvainojos, man te ir palicis no iepriekšējā, bet labi... jebkurā gadījumā, runājot varbūt tīri par šo likumprojektu. Faktiski tas, kas ir izskanējis, un diezgan bieži, - ka Varakļānu novads ir bijis ar savu iedzīvotāju viedokli, ka aptauja ir izvesta un ir ņemti vērā iedzīvotāju gandrīz vai, jāsaka tā, vairākuma balsojuma rezultāti, kaut gan reāli, ja mēs tā paskatāmies no šiem balsojumiem jeb no aptaujas, tad tā aptauja ir bijusi pašas pašvaldības organizēta, kas galarezultātā parāda tikai to, ka pēc savas būtības mēs varam runāt, ka, ja mums uztic kaut ko, mēs paši cenšamies to panākt, tad uz to arī strādājam.

Galarezultātā es uzskatu un arī daudzi kolēģi, ar ko mēs esam runājuši gan Varakļānos, gan arī piegulošajās teritorijās, - tas nebūt nav bijis tik viennozīmīgi. Un kāpēc citās pašvaldībās, kuras izveda savas aptaujas, šie rezultāti netika ņemti vērā, bet tā privilēģija tika piešķirta tikai Varakļānu novadam?

Tas, kas attiecas uz sociāli ekonomisko situāciju. Kā jau iepriekš, tā arī šeit es gribētu uzsvērt, ka tas nebūt nav tik viennozīmīgi, ka lielākie ražotāji, ja tā varētu teikt, vai arī zemnieki grib būt tieši Madonas novadā kā teritoriālajā vienībā. Faktiski šobrīd tā situācija ir ļoti, ļoti par labu tieši Rēzeknei, Rēzeknes virzienam, savukārt, skatoties arī no perspektīvām, ja runa ir par attīstības scenārijiem, Latgales speciālā ekonomiskā zona šobrīd jau ir parādījusi un parāda to, ka te ir iespējas augt, attīstīties un galarezultātā arī dot krietni lielāku pienesumu jaunu investīciju piesaistei var tieši speciālā ekonomiskā zona, kas nebūt nav mazsvarīgs faktors tieši reģionālajai attīstībai.

Kā mēs zinām, arī iepriekš, ja raugāmies no Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma iepriekšējās izskatīšanas, tas tika minēts. Par to mēs esam runājuši, bet šobrīd, neņemot vērā šos sociāli ekonomiskos faktorus, ir jāsaprot, ka teritorija, kura atrodas kā novads uz citas ass, ja mēs raugāmies arī ceļu jomā, faktiski Rēzekne-Jēkabpils ir ceļš, kurš šobrīd ir krietni tuvāks, ja mēs raugāmies no Rēzeknes kā administratīvā centra, kurā izvietota Rēzeknes novada pašvaldība, ātrāk sasniedzams gan kilometru, gan kvalitātes ziņā. Šobrīd, ja raugāmies uz Madonas pusi, tad faktiski tīri arī no ceļa kvalitātes un tāpat arī sasniedzamības - tas nebūt nav tuvākais un, jāsaka tā, uz citas ass esošs.

Ja raugāmies no tūrisma attīstības viedokļa, faktiski Varakļānu novads vienmēr ir bijis Latgales teritorijai, ja tā varētu teikt, piederošs, saistošs, un tūristi, kas brauc uz Varakļāniem, vienmēr šo teritoriju asociē ar Latgali. Tāpat Rēzeknes novada tūrisma attīstības scenārijs varētu krietni vairāk palīdzēt, abām pašvaldībām apvienojoties, strādāt vienā virzienā un tādā veidā arī piesaistīt papildu resursus, kad būs beigusies vai arī mazināsies šī Covid-19 pandēmija.

Ja raugāmies no izglītības attīstības perspektīvas, kas nebūt nav mazsvarīgākais, īstenībā pat noteicošais faktors teritoriju attīstībai un iedzīvotāju piesaistei, pārsvars dominējoši pieder tieši Rēzeknes novadam. Ja mēs raugāmies augstākās izglītības iestādes, tad tā ir Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, tāpat tās filiāles, kas Rēzeknē izvietojušās.

Ja savukārt raugāmies uz Madonas novadu, tad Madonā šobrīd darbojas vairākas augstskolu filiāles, bet tur nav patstāvīgas augstākās izglītības iestādes.

Tāpat arī Rēzeknes tehnikums, mākslas skola un tā tālāk. Faktiski šeit mēs redzam veselu kopu institūciju, kuras var palīdzēt radīt inovācijas, uzturēt inovācijas un galarezultātā arī caur Rēzeknes biznesa inkubatoru, teiksim tā, šiem jaunuzņēmumiem, kas rodas vai varētu rasties, arī dot savu atbalstu.

Tālāk. Ja mēs raugāmies arī no aspektiem, kas vērsti uz esošo situāciju, kas pēc būtības pa šo gadu ir notikusi arī Varakļānos. Varakļānu novads, lai cik mēs arī runātu, ka ar sirdi ir latgalisks un galarezultātā latgalisko karogu ir gatavs nest, īstenībā pagājušais gads - 2020. - parādīja, ka pašvaldību organizētie pasākumi pēc būtības ir izslēguši visu, kas saistīts ar latgalisko. Mēs neesam dzirdējuši ne dziesmas latgaliešu valodā, ne arī šobrīd, jāsaka tā, šo valodas attīstības popularizēšanu. Tas tikai norāda, ka, ja mums ir viens likums, kurā mēs paredzam šo teritoriju, teiksim tā, Vidzemē, savukārt Latviešu vēsturisko zemju likums ir tas, kurš runā par kultūras attīstību, valodas kopšanu, tad šeit mēs redzam, ka pašvaldība jau šobrīd ar savu darbību ir radījusi precedentu, ka, lai cik mēs kā likumdevējs runātu par labu attiecīgi šai teritorijai ar tādu domu, ka mēs kultūrvēsturisko stiprinām, jau pirmā gada darbs (pēc trešā lasījuma

Administratīvo teritoriju un apdzīvotu vietu likumā) parādīja to, ka šī pašvaldība ir ar tendenci darboties pretēji tam, ko arī Valsts prezidents gribēja un ir uzstājis tieši Latviešu vēsturisko zemju likumā.

Līdz ar to, kolēģi, raugoties no šīm esošajām un potenciālajām, teiksim tā, zaudējumu un ieguvumu analīzēm, viennozīmīgi ir jāsaka tas, ka, nerunājot pat par kultūrvēsturisko, bet tieši uzsverot sociāli ekonomisko, mums ir ļoti jāpārdomā, vai tiešām Madonas novads būs spējīgs dot tik daudz esošā Varakļānu novada attīstībai, cik to varētu apvienotais Rēzeknes novads ar Varakļānu novadu, ja mēs to redzam kā iekļaujošo novadu tieši Rēzeknes novadā.

Tā ka, kolēģi, es šinī gadījumā neatbalstu to, ka Varakļānu novads tiek pievienots Madonas novadam un lūdzu arī šo likumprojektu pirmajā lasījumā neatbalstīt.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Janīnai Kursītei-Pakulei.

J. Kursīte-Pakule (NA).

Cienītā Saeimas priekšsēdētāja! Cienītās kolēģes! Godātie kolēģi! Padomju laikos Latgales daļa aizgāja Krievijas Federācijai, neatkarības gados to nespējām novērst. Viens zaudējums. Padomju laikos likumīga Latgalei piederoša daļa tika pievienota Madonas novadam. Otrs zaudējums.

Administratīvi teritoriālās reformas laikā to mēģinājām novērst, balsojot "par" Varakļānu novada atkalapvienošanu ar Rēzeknes novadu. Satversmes tiesa apstrīd Saeimas balsojumu, atsaucoties arī uz iedzīvotāju aptauju. Bet kāpēc iedzīvotāju aptaujas ir ņemtas vērā tikai šajā gadījumā? Satversmes tiesa atsaucas uz attīstības centra neesamību. Jautājums - vai tikai Varakļānu novadam vien nav attīstības centra? Kur problēma tādu izveidot? Nedrīkstot būt ne emocionāli argumenti, ne kultūrvēsturiski.

Vai tad, kad Latgale nolēma kļūt par Latvijas sastāvdaļu, dominēja sociālekonomiskie vai tomēr emocionālie un tieši kultūrvēsturiskie apsvērumi? Atbilde - dominēja tieši emocionālie un kultūrvēsturiskie apsvērumi. Neviens 1917. gadā neprotestēja pret to, ka... un Latgale kļuva par likumisku Latvijas valsts sastāvdaļu. Iznāk, ka pie ieejas mājā ir vieni argumenti, izlaižot ārā - citi; vai arī, jau nonākot mājā, pēkšņi tiek mainīti argumenti.

Augstākās tiesas Senāts, starp citu, 2011. gadā "viedi" (vārdu "viedi" es lieku pēdiņās) nolēma, ka latgaliešu valoda ir svešvaloda. Kaut kā tas tika norīts. Tagad nākamais solis. Interesanti, ko teiktu vidzemnieki un Satversmes tiesa, ja nobalsotu "par" kādas Vidzemes daļas iekļaušanu kādā no Latgales novadiem? Uzskatu, ka nedrīkst atraut ekonomiskos apsvērumus no kultūrvēsturiskajiem. Padomju laikos nodarītā netaisnība attiecībā pret Latgali ir labojama. Varakļānu novads ir Latgale. Vēsturiski piederējis Rēzeknes apriņķim, un tur tam būtu jābūt.

Visas trīs zvaigznes Latvijai ir vienādi nozīmīgas. Es ļoti ceru.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Jurim Rancānam.

J. Rancāns (JK).

Labrīt, kolēģi! Šodien mēs runājam par šo likumprojektu saskaņā ar, es teiktu, šokējošo Satversmes tiesas spriedumu, saskaņā ar kuru mums šobrīd veidojas tāda interesanta situācija, ka Latgales novada Varakļānu pievienošana Latgalei, izrādās, neatbilst Satversmei. Jūs ieklausieties šajā teikumā, un varbūt katrs var padomāt, cik tas ir loģisks.

Bet ko es gribētu teikt. Mums šeit pārmet, man tai skaitā pārmet, emocionalitāti. Ziniet, kolēģi, es gribētu teikt tā, ka Latvijas valsts dibināšanas pamatā bija emocijas. Latvijas novadu, tai skaitā Latgales novada, pievienošana Latvijai un apvienošanās - tā bija emocija. Tieši šis kultūrvēsturiskais aspekts bija pamatu pamats, un es uzskatu, ka mums ir jāvadās no tā.

Sociālekonomisko situāciju pēc tam var labot, pielabot, piemērot racionālus argumentus, bet šis ir valstiskais pamatu pamats. Latgale nav sociāls konstrukts, Latvija nav sociāls konstrukts. Tad, kad cilvēki saka - Latvija man ir sirdī, viņi to saprot burtiski, jo tā ir sajūta, tā ir emocija un tā ir izjūta.

Šajā brīdī Satversmes tiesa, sajaucot kopā šos kultūrvēsturiskos un racionālos argumentus, nav ņēmusi vērā, kādas emocijas tas rada vienā vai otrā novadā, un šeit tikko mums pareizi minēja Janīna, ka, ja būtu otrādi - Vidzemes novads tiktu likts Latgalē -, tad mums būtu ne mazāk emociju, kā šobrīd ir saistībā ar atzīšanu, ka Varakļāni, lūk, neesot Latgalē un to iekļaušana atpakaļ Latgalē neatbilstot Satversmei.

Kolēģi, Latvijas valstiskuma veidošanā kā pamats bija emocijas, un joprojām mums Latvija ir sirdī, mums Latgale ir sirdī. Un ir ļoti grūti paskaidrot latgaliešiem, vienkāršajiem cilvēkiem un visiem cilvēkiem, kuri tur dzīvo un kuriem Latgale ir sirdī, šo juridisko penteri un sociālekonomisko vai kādu citu argumentu likšanu priekšā piederības izjūtai un šīs emocijas nolikšanu malā un prioritizēšanu kaut kur ceturtajā, piektajā, sestajā vietā.

Tā tas nestrādā. Un tieši tāpēc ir šīs milzīgās emocijas. Man pārmet, ka es esot pārāk skarbi izteicies. Es piekrītu, dažreiz komunikācija (tas, ko es arī esmu pamanījis politikā) emociju rezultātā veidojas diezgan aizskaroša, bet, pat ja es kādam uzbļauju, es vēlos uzsvērt... pat ja kādreiz tas tā ir, es gribu teikt, ka es neienīstu nevienu, es gribu teikt, ka, ja es jūs kritizēju, tas nenozīmē, ka es esmu jūsu ienaidnieks. Nekādā gadījumā. Es savā komisijā arī esmu to teicis; kādreiz gadās mums sabļaut.

Ja kāds no Satversmes tiesas tiesnešiem savu izglītību nav ieguvis komunistu ziedu laikos, nav kolaborants, nav nokārtojis eksāmenu "zinātniskajā" (pēdiņās) komunismā, es atvainojos - jā, tas bija skarbi, jā.

Bet turpinot konkrēti par šo visu situāciju. Mēs dzirdam no atsevišķiem kolēģiem, ka konstitucionālajai tiesai... ka tās spriedumus nedrīkst kritizēt, nedrīkst apspriest vai ka drīkst mazliet... Piedodiet, kolēģi, mēs pirms 30 gadiem gājām prom no sistēmas, kurā partijas līnijai vai institūciju līnijai vajadzēja akli ticēt. Es atceros, tur bija pat tiešā tekstā, ka nedrīkst apšaubīt, un, ja tu apšaubi, tad tu esi slikts cilvēks un tu neiekļaujies sistēmā, un tad tevi vajag represēt.

Kolēģi, mēs no tās sistēmas, var teikt, vēsturiskā laika posma, tikko esam tikuši ārā, un mūs jau grib tur atgriezt. Es aicinu diskutēt par šiem Satversmes tiesas spriedumiem vairāk un kvalitatīvāk un nebaidīties, it sevišķi tiem deputātiem, kurus tas skar, jo ir ļoti slikts tas deputāts, kurš neaizstāv savu novadu un savu apgabalu, no kura viņš ir ievēlēts.

Kolēģi, mums ir jāstrādā Latvijas labā, mums tā pārstāvniecība tāpēc arī ir domāta, lai mēs Saeimā kopīgās diskusijās, kopīgās debatēs lemtu par mūsu Latvijas kopīgo attīstību un par

visiem šiem jautājumiem. Tāpēc ir absolūti normāli un vēlami un, es teiktu, absolūtais pienākums jebkuram deputātam ir aizstāvēt savu novadu.

Runājot par šīm konkrētajām lietām, argumentēsim. Šeit ir it kā juridisks stāsts. Ir Satversme, ir 3. pants, kurš Satversmes tiesas spriedumā nav apskatīts, tur ir rakstīts: Latvijas teritorija sastāv no Latgales, Vidzemes, Kurzemes, Zemgales. Šis Satversmes pants nav grozīts kopš neatkarības atjaunošanas. Ko tad mēs saprotam ar šiem novadiem? Ko mēs saprotam ar Latgali? Vai mēs saprotam to situāciju, kāda bija izmainīta okupācijas periodā, vai mēs ar to saprotam tomēr atjaunotās Latvijas periodu un to Latgali, kas bija toreiz. Es neredzu šeit, Satversmē, šajā 3. pantā, ka tur būtu rakstīts - ziniet, ja gadījumā sociālekonomiskā situācija vai citi apsvērumi to prasa, tad daļu no Latgales novadiem varētu nodot administrēšanā Vidzemes novadam. Nu nav konstitūcijā jeb Satversmē tā rakstīts, bet, ja mēs vienojamies, ka tāds ir tas arguments vai argumentācija, ka mēs drīkstētu tā darīt, tad patiešām tam ir jābūt... jābūt Satversmes grozījumiem, kur būtu caur visiem pārstāvjiem, demokrātiski ievēlētiem, šāds jautājums atrisināts, un nebūtu vairs ne emociju, ne strīdu par šo.

Tas, ko es, lasot šo spriedumu... Nu, kolēģi, aizdomāsimies par jautājumu vēl... lūdzu, diskutējamo... un kritisko domāšanu varbūt tomēr ieslēdzam. Tātad it kā šis mūsu lēmums pievienot Varakļānus Latgalei, Rēzeknes novadam... it kā tas esot pretrunā ar Latvijas Republikas Satversmes 1. pantu, kurā ir rakstīts, ka Latvija ir neatkarīga, demokrātiska republika. Tas esot pretrunā ar demokrātiju. Kādā veidā - pēc tam tas ir tā pievilkts aiz matiem, ka to pat grūti komentēt, - caur principiem, caur interpretācijām, caur visu kaut ko. Un beigās - neatbilst demokrātijai. Tiešām neatbilst demokrātijai, kad tautas ievēlēti pārstāvji no konkrētā apgabala risina šos jautājumus? Tas nav demokrātiski? Nu piedodiet!

Nākamais, kas visvairāk tomēr piesaista uzmanību un ir vēl lielāka neatbilstība, - ka Satversmes tiesa apgalvo, ka šis Saeimas lēmums neatbilstot Satversmes 101. pantam, kurā ir minētas pašvaldību iedzīvotāju tiesības piedalīties pašvaldību darbā. Piedodiet, kolēģi, kādā veidā Varakļānu iedzīvotāju tiesības piedalīties pašvaldību darbā būtu ierobežotas, atņemtas vai aizskartas, ja viņi tās realizētu Rēzeknes novadā? Tas nav paskaidrots, kolēģi.

No vienas puses, Satversmes tiesa šajā spriedumā saka, ka aptaujas te var ņemt vērā, te nevar ņemt vērā. Un šajā gadījumā, tā kā šī aptauja nav ņemta vērā, tad, lūk, esot neatbilstība šim pantam. Patiešām, kolēģi, tas ir normāli? Es pat juristiem gribu jautāt: konstitucionālo tiesību eksperti, patiešām - šis spriedums atbilst?

Jā, jūs sakāt... Daži man saka - tu esi ļoti emocionāls. Jā, varbūt, bet parunājam par šiem argumentiem. Nu tiešām neatbilst - tas, ka nav uzklausīts? Un ļoti pamatoti šeit arī pārējie kolēģi norāda: nu tad Ikšķiles gadījumā atbilst, nav neatbilstības Satversmes 101. pantam.

Es aicinu būt kritiskiem, un šobrīd, protams, es aicināšu pieņemt šo likumprojektu pirmajā lasījumā, lai pēc tam ar priekšlikumiem varētu attiecīgi labot šo situāciju. Tās ir ļoti svarīgas lietas, un es teiktu, ka šis kultūrvēsturiskais... un šī identitāte un piederība, šīs emocijas un sajūtas ir visa pamatā. Ne velti mēs Latvijai nozīmīgās dienās ejam pie pieminekļiem. Tā nav racionāla darbība, to nevar pamatot ar racionāliem argumentiem. Ne velti mēs svinam Latgales kongresa dienu. Tā arī nav racionāla darbība. Tā ir emocija. Tas ir mūsu visu sirdīs. To es gribu uzsvērt.

Mēs no šī uzstādījuma - Latgale ir Latgale, Kurzeme ir Kurzeme, Vidzeme ir Vidzeme, Zemgale ir Zemgale - no šī uzstādījuma mēs tālāk varam risināt visus pārējos jautājumus. Vispirms ir garīgais, un tad ir materiālais.

Paldies, kolēģi.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Evijai Papulei.

E. Papule (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Cienījamā priekšsēdētājas kundze un cienījamie politiķi, īpaši koalīcijas politiķi! Nu, godīgi sakot, vai tāda mākslīga robeža uz ceļa zīmes kaut ko nosaka? Tā taču ir tikai ceļa zīme, brauksiet garām un ieraudzīsiet kaut kādus uzrakstus...

Ja atceraties, kāds bija reģionālās reformas mērķis, šķiet, ka tas nebija ar kultūrvēsturiski... vēsturisku aspektu ļoti daudz saistīts. Pamatā (īpaši - atbildīgā ministrija) runāja par ekonomisko attīstību, par mūsu demogrāfiju un par Latvijas valsts šāda tipa attīstību. Kur ir jūsu kaismīgās runas par likumprojektu, ko ir iedevis mūsu Valsts prezidents? Tur arī būs robežas. Tās arī spraudīsiet ceļa zīmēs? Un gatavojaties iekārtot robežpunktus, kuros būs jāuzrāda dokumenti, lai šķērsotu robežas arī Latvijas iekšzemē? Sadalīt cilvēkus grupās tomēr ir ļoti, ļoti, ļoti, manuprāt, bīstami, tai skaitā politiķiem.

Runājot par šajās diskusijās dzirdētajiem argumentiem. Es ļoti cienu Teirumnieka kungu, un tomēr... ja mēs runājam par izglītību. Šķiet, ka augstākā izglītība un profesionālā izglītība ir Latvijas politikas kopējā redzamībā. Tas nozīmē, ka tas netiek veidots (vismaz līdz šim netika veidots) pēc reģionālā principa, kur nu vēl pēc novadu principa. Līdz ar to arī Latgales novadā pieejamās augstākās izglītības iestādes vai profesionālās izglītības iestādes, visticamāk, uzņems bērnus pēc noteiktām interesēm, pēc noteiktiem sekmju rādītājiem, pēc citiem kritērijiem, jo līdz šim (nu, ja, protams, Rancāna kungs, jūs neievies īsiet) izglītības pieejamība augstākajā izglītības iestādē un profesionālajā izglītībā netika norādīta pēc dzīvesvietas. Šādas pieejas līdz šim nav bijis. Ceru, ka jūs šo neievies īsiet.

Tai pašā laikā iespējams, ka Madonai radīsies daudz vairāk iespēju atbalstīt un attīstīt Barkavu. Vidzemei radīsies daudz vairāk iespēju attīstīt Ranku. Sadarbība būs tas, par ko, visticamāk, šobrīd lems jaunie pašvaldību vadītāji, tie, kurus ievēlēs 5. jūnijā, un tie, kurus ievēlēs septembrī vai, iespējams, vēl kādā citā datumā, jo nezinām citus Satversmes tiesas lēmumus reģionālās reformas jautājumos. Iespējams, ka tas mainīs vēl kaut ko.

Līdz ar to, visticamāk, ka argumenti par izglītības pieejamību, vismaz līdz šim (ja kāds no jums neizdomās mainīt kādu jaunu kritēriju), nav saistīti ar dzīves vietu, kur nu vēl ar novadu sadalījumu.

Otrkārt. Jūs domājat, ka uzraksti ceļa zīmju veidā, ja neiekārtosiet kādu robežpunktu ar noteiktu pāreju... nosacījumiem, ka mēs drīkstēsim kaut kur braukt vai nedrīkstēsim kaut kur braukt Latvijas iekšzemē... diez vai ietekmēs tūrismu. Mēs taču šobrīd vēl varam brīvi ceļot, vismaz pa savu valsti, arī kovida apstākļos tai skaitā. Mums līdz šim nebija ierobežojumu, kā pārvarēt... vai kā citādi piedalīties un apskatīt savu zemi, kas ir kopēja zeme, kas, protams, var sastāvēt no dažādiem kultūrvēsturiskiem apgabaliem, un tā ir mūsu bagātība, bet tas nekad nav ierobežojis vai sadalījis mūsu pašu tiesības būt savā kopējā valstī - Latvijā - vienotā valstī.

Jums taču, koalīcijas deputāti, šobrīd ir viens likums, ko ir iesniedzis Valsts prezidents, un nav dzirdētas smalkas diskusijas šajā aspektā. Šķiet, ka jūs esat nolēmuši šo likumu pieņemt, līdzīgi kā reģionālās reformas... teritoriālās reformas likumu - ātri piecu cilvēku, bez neatkarīgiem deputātiem... bet piecu cilvēku... vai frakciju nozīmētu cilvēku balsojumā. Atceraties, kā jūs pieņēmāt šo likumu? Kas diskutēja? Tikai opozīcija. Jūs pat nepamanījāties atbildēt uz vairākiem jautājumiem vai uz diskusijām, jūs ignorējāt citu viedokli. Un šobrīd Satversmes tiesas - cits - viedoklis nav ignorējams, vismaz pēc pastāvošiem likumiem, vēl Latvijā pastāvošiem likumiem. Nedod dievs, ja nu izvēlēsieties arī to grozīt, un tad patiešām - nebūs gluži iepriekšējā ideoloģija,

bet vēl senāka ideoloģija, pēckara ideoloģija, ko mēs zinām kā Staļina laikus ar noteiktu būru politiku. Nedod dievs! Es nevēlētos nekad to piedzīvot! Un es nenovēlētu to nevienam - ne saviem bērniem, mazbērniem, ne citu bērniem un mazbērniem un cilvēkiem. Jūs šobrīd gribat to veidot, jo, ja ir kāds lēmums, kas nepatīk valdošajai koalīcijai, tad par to strīdamies.

Vēlreiz. Es ļoti sagaidu diskusijas par Valsts prezidenta iesniegto likumprojektu, bet ļoti nesagaidu jaunus robežstabus un tiešām negribētu, ka uzvelk vēl kādus īpašus robežpunktus, kuros kāds drīkst vai nedrīkst... doties. Un vēl mazāk gribu, ka šādas robežas novelk starp cilvēkiem. Mūsu ģimenēs... mūsu senči ir nākuši no dažādiem, tai skaitā Latvijas, apgabaliem. Lūdzu, nevelciet robežas starp vidzemniekiem un latgaliešiem, lai kas ir mūsu sirdī, - mūsu sirdī ir vienota Latvija. Nevelciet robežas, un ceru - neuzbūvēsiet robežpunktus.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Viktoram Valainim.

V. Valainis (ZZS).

Labdien, cienītā Saeimas priekšsēdētāja! Godātie kolēģi! Es vispirms gribētu vērsties pie tiem koalīcijas deputātiem, kas izrāda šobrīd lielu sašutumu, emocionalitāti un visādas citu veidu sajūtas. Gribu atgādināt, ka jūs jau paši balsojāt par šo likumprojektu, administratīvi teritoriālās reformas likumprojektu, visos lasījumos. Tai skaitā par ļoti būtiskām un svarīgām detaļām, kā dēļ mēs šodien esam nonākuši šādā situācijā. Tai skaitā arī par kritērijiem, kurus pēc būtības no likumprojekta izņēma laukā, un tie palika tikai anotācijā, un tādējādi jūs atbalstījāt valdības izstrādāto modeli un dažādi citādāk...

Bet, es domāju, tā vaina, kāpēc mēs šodien šeit esam, lielā mērā ir jāskatās spoguļattēlā, un jūs ieraudzīsiet, kāpēc mēs esam šodien tur, kur mēs esam.

Ja mēs skatāmies vispār uz šo Varakļānu, Madonas, Rēzeknes novada situāciju, es gribētu teikt, ka šis nu gan bija tas viens ļoti, ļoti retais izņēmums visa likumprojekta tapšanas laikā, ka pēc būtības tika ievērota Eiropas vietējo pašvaldību harta un pēc būtības tika skatīts jautājums, kā tam vajadzētu būt, kādā veidā veido jaunas teritorijas. Bija kaut kāds kritēriju kopums, pēc kura vadījās, kas paredzēja to, ka principā Varakļānu novads kā tāds vairs nevar pastāvēt. Bet bija iedzīvotājiem iespēja izteikties, iedzīvotājiem bija leģitīma aptauja, kurā viņi piedalījās. Un pats galvenais - šīs aptaujas rezultāti tika arī ņemti vērā - atšķirībā no citām vietām, kur diemžēl šādas iespējas nebija. Man būtu šodien grūti nosaukt vēl kaut vienu šādu piemēru, kur iedzīvotāju viedoklis tiktu uzklausīts un ņemts vērā. Tāds piemērs bija - tā bija Skulte, kur, mēs redzam, arī Satversmes tiesa pievienoja atpakaļ šo novadu... Limbažu novadam šo pagastu. Manuprāt, šādā veidā - ka mēs ieklausāmies iedzīvotāju viedoklī un veidojam reformu kopā ar iedzīvotājiem - būtu tas vispareizākais ceļš.

Protams, es atgādināšu vienu sarunu, kas bija, piedaloties atbildīgās reformas komisijai... sarunās pie Valsts prezidenta, kur Valsts prezidents savā ziņā arī šo Varakļānu jautājumu varbūt ne tiešā veidā, bet... uzrunāja attiecībā... runājot par to, ar ko būtu jāsāk reforma. Un jāsāk reforma būtu ar tādu lielo redzējumu par to, kur tad ir Latgale, Vidzeme, Kurzeme, Zemgale.

Ar šo bija jāsāk, bet diemžēl tas netika darīts. Un te jau ir pārmetums šiem pašiem koalīcijas deputātiem. Kāpēc jūs gājāt tādu ceļu, ka šo pirmo soli nespēra, uzreiz sāka ar kartes pārzīmēšanu ļoti, ļoti sliktā kvalitātē, neieklausoties iedzīvotājos. Es domāju, ja mēs būtu gājuši pareizos soļus, pareizo ceļu, ieklausoties... sadarbībā ar iedzīvotājiem, šī reforma būtu daudz, daudz labāka. Tā tiešām būtu tāda, kas būtu vērsta uz attīstību un nesaskartos ar iedzīvotāju pretestību.

Ja mēs skatāmies no šāda varianta - vai tādi bija vai nebija -, es varu minēt - nav jau vienīgie. Piemēram, šajā pašā spriedumā apspriestais jautājums - Vangaži un Garkalne, kuri bija gatavi iet kopā, un pēc tam, pēc pieņemtās reformas, kad abi divi tika savādākos veidos samaisīti kopā, teiksim tā... Vai iedzīvotājiem no tā būs labāk? Vai ir labāk tas, ka Saeima parādīja baigo pozu, nostājoties pret šo novadu viedokļiem, un izveidoja Ropažu novadu, kur nu tagad visiem būs prieks un laime? Vai ir pareizi peldēt pret straumi? Manuprāt, īsti nē, un būs mums virkne piemēru, kur mēs saskatīsim glupības, kas ir reformas laikā iestrādātas. Tādu pašu piemēru, kur iedzīvotāji... pašvaldības nāca ar savu redzējumu, kādā veidā apvienoties, bet tas netika respektēts, netika ņemts vērā... Vēl spilgts piemērs ir Iecava, Baldone, Vecumnieki, kur bija visu domju priekšsēdētāji... un tas arī atbilst tiem kritērijiem, kurus arī tā pati valdība bija izstrādājusi, tas atbilst šiem kritērijiem, un būtu iespēja izveidot sakarīgus novadus. Nē, tas netika respektēts. Un tieši koalīcijas deputāti bija tie, kas tajā visā neieklausījās, nerespektēja šos lēmumus.

Tās problēmas, kas tagad nāk ārā... tās jau būs tikai arvien vairāk un vairāk. Lielākās problēmas sāksies tad, kad jaunie novadi sāks strādāt un sapratīs to, cik grūti ir salāgot tukumnieku un kandavnieku savstarpējās intereses pēc būtības. Jau šodien esmu pilnīgi pārliecināts, ka tiks veidotas struktūras, kas būs absolūti autonomas, un agri vai vēlu mēs (varbūt ne šīs Saeimas laikā, bet nākamās Saeimas laikā) sagaidīsim lēmumu projektus, likumprojektus par to, lai šos novadus... un ne vienu vien novadu dalītu atpakaļ... citā konfigurācijā. Tā reforma šobrīd ir ļoti, ļoti sliktas kvalitātes un iedzīvotāju ikdienas prasībām, ikdienas mobilitātei neatbilstoša. Par kultūrvēsturiskajām vērtībām vispār nemaz nerunāsim.

Tā ka, kolēģi, šajā gadījumā viss tika darīts pareizi... viss tika darīts pareizi - tika paprasīts iedzīvotāju viedoklis; lēmums, ko izstrādāja atbildīgā komisija, balstījās uz iedzīvotāju viedokli, nevis uz cilvēku viedokli, kas tajās teritorijās nedzīvo. Pašvaldība ir par un ap cilvēkiem, kas tajā dzīvo, par un ap viņu ikdienas jautājumiem, par un ap viņu ikdienas problēmām, izaicinājumiem, palīdzību, par un ap viņu naudu... un kādā veidā viņi veic savu patstāvīgo novada pārvaldību. Un viņu viedoklis, manā ieskatā, ir pats, pats svarīgākais, nevis cilvēku, kuri dzīvo 100, 200, 300 kilometru attālumā no viņiem un spriež par to, kā viņiem labāk dzīvot. Tas nav pareizi.

Šeit tika iziets šis princips - tika uzklausīti iedzīvotāji, tika nobalsots pareizā virzienā, kā iedzīvotāji vēlas. Protams, Saeima bija emocionāla un visādi citādi savu redzējumu... un, manuprāt, *e-Saeimas* formātā nevarēja notikt normālas diskusijas par šo tēmu un notika, nu, tāda kārtējā Saeimas patvaļa, un nobalsoja tā, kā tābrīža Saeimas vairākumam likās pareizi.

Man savā ziņā ir gandarījums par to, ka Satversmes tiesa šajā gadījumā ir lēmusi par labu tam, kā vēlas paši Varakļānu iedzīvotāji, lai kā to negribētu dzirdēt deputāti, kuri runā par Latgales vērtībām. Ja jūs gribējāt runāt par Latgales vienotību un Latgales vērtībām, jums vajadzēja runāt par kritērijiem tad, kad par to bija jārunā, un pievienoties deputātiem, kas bija gatavi par šīm tēmām runāt. Šobrīd jūs paši izņēmāt ārā pilnīgi visu iespējamo, lai tas būtu vienīgais iespējamais virziens, kā normāli attīstīt.

Mēs redzam to, ka ir izveidojies Saulkrastu novads, Valkas novads, mēs varējām izveidot īpašu Varakļānu novadu, kas būtu Latgales sastāvdaļa, bet jūs paši izdarījāt visu iespējamo, lai tas tā nevarētu notikt. Līdz ar to vienīgais loģiskais risinājums bija tāds, ka paši iedzīvotāji, Varakļānu novada iedzīvotāji, leģitīmā aptaujā nolēma par to, kādā virzienā viņiem doties.

Protams, ja mēs skatāmies Satversmes tiesas spriedumu, tas ir ļoti īpatnējs un, manā ieskatā, arī savā ziņā tāda saspēle šajā gadījumā. Šajos abos spriedumos, ja mēs skatāmies, opozīcijas deputātu viedokļi netiek uzklausīti, koalīcijas deputātu viedokļi tiek pievienoti jau pēc Saeimas balsojumiem... var pievienot lietai... Tā ka, manuprāt, tā nav pareizā attieksme, un arī šis spriedums, es varu tikai pievienoties... Man ir neizpratne par to, kāpēc šajā gadījumā iedzīvotāju

viedoklis par to, kas ir pareizi, Satversmes tiesas ieskatā, bija svarīgāks nekā Ikšķiles novada gadījumā. Tur arī bija iedzīvotāju balsojumi, iedzīvotāji lēma un izteica savas domas. Pie tam, kolēģi, es domāju, ir pareizi, ka mēs atbalstām šo likumprojektu.

Savā ziņā tas sakārto lietas atbilstoši tai situācijai, kādā mēs šodien esam nonākuši un kā pie esošā regulējuma arī būtu pareizi. Turpmāk... Es domāju, šī nav vienīgā un galīgi nav pēdējā reize un, kā jau minēju, būs pašu pašvaldību iniciētas izmaiņas jau pēc šīm pašvaldību vēlēšanām, kad sapratīs to, ka praksē šīs pašvaldības ir ļoti atšķirīgas, kas brutāli ir samestas kopā.

Daudzi deputāti jau ir runājuši, ļoti personīgi pieejot lietām, tā ka viens runā... Šeit ir kopa, kas runā par Varakļāniem; ir arī citi novadi, ne tikai Varakļāni, kur arī ir izveidojušās ļoti, ļoti sarežģītas situācijas, pieņemot šo administratīvi teritoriālo reformu.

Kolēģi! Es vēlos atgādināt to, ka vēlēšanas notiek jau šodien. Šodien ir sākušās pašvaldību vēlēšanas, šodien cilvēki var iet un balsot. Ja mēs skatāmies no tiesiskā aspekta, tad, lai arī Centrālā vēlēšanu komisija ir rīkojusies, pēc būtības tiesiski viņiem tāda pamata īsti nemaz nebija. Tas, ka Satversmes tiesa nolēma attiecībā uz likuma grozījumiem... Likumi vēl joprojām nosaka, ka vēlēšanām šodien jānotiek gan Madonā, gan Rēzeknē. Šodien ir sākušās vēlēšanas.

Manā ieskatā, ir ļoti slikti, ka mēs šos labojumus neveicām jau janvārī, kad mēs piedāvājām šādus grozījumus izdarīt. Tie tika noraidīti. Mēs paredzējām to, ka šādas problēmas būs, un, kolēģi, tā, manuprāt, ir mūsu kopīgi pieļautā lielā kļūda. Vajadzēja šos grozījumus labot laikus, lai nebūtu šādu problēmu. Šobrīd tās būs papildu izmaksas, tās būs liekas neērtības visu šo novadu iedzīvotājiem, ko Saeima, teiksim tā, ir sastrādājusi.

Atbildīgais referents ļoti cēli minēja par to, ka šis Satversmes tiesas spriedums kaut kādā veidā attaisno Saeimas rīcību atsevišķos novados, bet mēs varam skatīties dažādi uz šo Satversmes tiesas spriedumu, un katrs šajā spriedumā varam saskatīt to, ko mēs uzskatām par svarīgāko. Un es gribēju arī padalīties, kas, manuprāt, ir šeit svarīgākais, ko Saeima, manuprāt, ļoti acīmredzami ignorē, izliekas nedzirdam. Tāpēc arī es izmantošu šīs debates un uzdošu jautājumu Satversmes tiesai, ja nu kāds seko līdzi šīm debatēm, - kurā brīdī jūs beidzot kļūsiet izlēmīgi, un kurā brīdī jūs pieņemsiet lēmumu par to, ka šī reforma kopumā ir antikonstitucionāla?

Sekojot līdzi, es redzu to, ka Satversmes tiesa jau otro reizi pēc būtības ir pacēlusi Damokla zobenu virs Saeimas un virs Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma. Ļoti skaidri un nepārprotami par to ir runājis arī Valsts prezidents, par to jau otro reizi ir runājusi Satversmes tiesa. Par to, ka šai reformai pavadošie likumi, kas ir Latviešu vēsturisko zemju likums un Pašvaldību likums... Manuprāt, Latviešu vēsturisko zemju likums mums būs sanācis tāds tukšs likums, kam īsta pievienotā vērtība būs ļoti vāja, kur būs saveidotas tikai liekas institūcijas, un tad vēl jaunu institūciju radīšana, kas ar kaut ko nodarbosies... varbūt kaut kādus fondus padalīs, bet no tādas pārvaldības viedokļa grūti pateikt, kāda būs tā pievienotā vērtība.

Bet galvenais ir tas, ko Satversmes tiesa jau otro reizi min par šo demokrātisko pārstāvniecību, par pašvaldības jēgu, par to, ka tā šīs reformas rezultātā ir zudusi. Un to nu, kolēģi, es aicinu likt jums aiz auss un Satversmes tiesai uzdodu jautājumu - kurā brīdī tad...? Es pieļauju, ka nākamajos Satversmes tiesas spriedumos atkal būs aizrādījums par to, ka demokrātiskā pārstāvniecība šeit netiek nodrošināta un šajā reformā ir zudusi pēc būtības, jo gluži vienkārši iedzīvotājiem pašvaldības jēga ir tā, ka vara ir tuvāk iedzīvotājiem. Šobrīd... šī vara ļoti, ļoti būs attālinājusies, un būs liels izaicinājums, kādā veidā jaunajām pašvaldībām to nodrošināt.

Jaunais Pašvaldību likums par šiem jautājumiem nerunā, kolēģi. Tur nav šo jautājumu risinājumu. Un es paredzu to, ka, ja tas tā turpināsies, Satversmes tiesa kādā no nākamajiem lēmumiem varētu atcelt arī visu šo reformu kopumā.

Bet šodien, kolēģi, atgādinu vēlreiz - mums vēlēšanas ir sākušās jau šodien. Ir radusies šī situācija, un es aicinu atbalstīt šo likumprojektu pirmajā lasījumā.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Regīnai Ločmelei.

R. Ločmele (SASKAŅA).

Labdien, kolēģi! Tas, kas notiek šodien Saeimā, - nekas cits kā uzbrukums demokrātijai. Tas, kas notiek šodien Saeimā, padara vēlēšanas un demokrātiju vienkārši par izsmieklu. Un tagad pa punktiem.

Punkts numur viens. Par steidzamību, par kuru jūs it kā tikko nobalsojāt. Piektdien, kad tika sasaukta Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas sēde, uzreiz pēc Satversmes tiesas lēmuma, es personīgi piedāvāju sasaukt Saeimas ārkārtas sēdi svētdien. Varēju piedāvāt arī sestdienu. Es piedāvāju svētdienu, tas bija kā kompromiss, ņemot vērā to, ka šodien pulksten 16.00 sāksies iepriekšējā balsošana 2021. gada pašvaldību vēlēšanās. Un kā jūs nobalsojāt, cienījamie valdošās koalīcijas kolēģi? Jūs bijāt "pret". Šodien jūs liekulīgi balsojat "par" steidzamību. Kāpēc jūs piektdien bijāt "pret" to, lai tiešām pasteigtos, lai beidzot Saeima vienreiz sanāktu savā brīvdienā un izlemtu visai valstij svarīgu lēmumu? Jūs to neizdarījāt.

Punkts numur divi. Par administratīvi teritoriālās reformas kvalitāti. Tas, kas notiek šodien, - tas ir šīs sasteigtās reformas rezultāts, par ko mēs brīdinājām ne vienu reizi vien, kāpēc mēs arī nebalsojām par to. Administratīvi teritoriālā reforma bija nekvalitatīva, sasteigta, un pašlaik visai valstij ir jābauda tās sekas. Šīs sekas pagaidām ir tikai pirmās sekas, jo tad, kad notika debates par administratīvi teritoriālo reformu, visas debates bija ap to - vajag vai nevajag kaut kādus kritērijus. Jo - ko mēs darām? Mēs rūpējamies par to, lai cilvēkiem palielinātos labklājība, lai attīstītos ekonomika Latvijā. Tad vajadzēja kaut kādus kritērijus izstrādāt, ko mēs vēlamies panākt. Toreiz Juridiskais birojs teica, ka nē, var iztikt bez kritērijiem, jo šajā gadījumā Saeima drīkst pieņemt politiskus lēmumus. Lūk, tā ir politisko lēmumu kvalitātes zīme. Jūsu, valdošā koalīcija, politisko lēmumu kvalitātes zīme.

Punkts numur trīs. Ja kāds no jums uzmanīgi izlasītu likumprojektu, par kuru jūs tikko nobalsojāt... par steidzamību, par to, lai neizskatītu pirmajā lasījumā komisijā, jūs varētu tur ieraudzīt vienu punktu. Jūs tikko nobalsojāt par to, lai Madonas un Rēzeknes novada pašvaldības vismaz divus mēnešus nodzīvotu nevis ar iedzīvotāju likumīgi ievēlētām pašvaldībām, bet ar pagaidu administrāciju. Ar pagaidu administrāciju, kur būs VARAM ierēdņi. Jā, man tūlīt teiks - nē, nē, nē, uzreiz taču, tūlīt, uz otro lasījumu, iesniegsim priekšlikumu. Rekur, VARAM sagatavoja priekšlikumus! Es jums nolasīšu tūlīt. Uzmanīgi klausieties, visi, kas dzīvo Madonas un Rēzeknes novadu pašvaldībās. Uzmanīgi klausieties, visi deputāti, kas jūs sagaida vismaz divus mēnešus - no 1. jūlija.

Tātad VARAM vēlas, lai Madonas novada pašvaldībā tiek iecelta pagaidu administrācija šādā sastāvā: 1) pagaidu administrācijas vadītājs - Madonas novada domes priekšsēdētājs Agris Lungevičs; 2) pagaidu administrācijas loceklis - Varakļānu novada domes priekšsēdētājs Māris Justs; 3) pagaidu administrācijas loceklis - Ērgļu novada domes priekšsēdētājs Guntars Velcis,

pagaidu administrācijas loceklis - Cesvaines novada domes priekšsēdētājs Vilnis Špats un pagaidu administrācijas loceklis - Lubānas novada domes priekšsēdētājs Tālis Salenieks.

Vēl interesantāk - par Rēzeknes novada pašvaldību. Tur būs tikai divi cilvēki: pagaidu administrācijas vadītājs - Rēzeknes novada domes priekšsēdētājs Monvīds Švarcs un pagaidu administrācijas loceklis - Viļānu novada domes priekšsēdētāja Jekaterina Ivanova.

Tas viss būtu ļoti jauki, ja nebūtu vēl viena punkta, kuru piedāvā VARAM. Un VARAM piedāvā sekojoši: ka lēmumi pašvaldības pagaidu administrācijā ir pieņemti, ja par to nobalsojusi vairāk nekā puse no klātesošajiem pagaidu administrācijas locekļiem un tie pārstāv vismaz pusi no iedzīvotāju kopskaita teritorijās, kas apvienotas jaunizveidotajā novadā atbilstoši Iedzīvotāju reģistra datiem uz 2021. gada 1. jūliju.

Pārtulkošu tādā visiem saprotamā valodā. Šis otrais punkts nozīmē, ka, ja pat sanāk kopā Švarca kungs ar Ivanovas kundzi, lai it kā pārvaldītu Rēzeknes novada un Viļānu novada teritorijas, tad viss, ko teica Švarca kungs, būs pieņemts, jo viņš pārstāv to teritoriju, kur dzīvo vairāk nekā puse no divām apvienotajām pašvaldībām. Vai tas nav demokrātijas izsmiekls - tas, ko jūs vēlaties mums piedāvāt?

Viens izmēģinājums mums jau ir noticis ar Rīgu. Neaizmirstiet, ka, ja jūs iesiet šo ceļu ar pagaidu administrāciju, ar to, ka jaunas vēlēšanas būs septembrī, tiks pārkāpts likums, jo jaunievēlētās pašvaldības gan Madonas novadā, gan Rēzeknes novadā būs ievēlētas uz īsāku termiņu, nekā to nosaka likums. Jūs, protams, visu to izmēģinājāt jau Rīgā, pierādījāt, ka valdošā koalīcija var pieņemt uz klikšķi jebkuru likumu uzreiz. Vienkārši vēlme ir tāda.

Tā ka administratīvi teritoriālā reforma ir stāsts tikai par vienu - administratīvi teritoriālā reforma un visas tās sekas, kuras mēs pašlaik baudām, ir stāsts par varas pārņemšanu. Par varas pārņemšanu par labu noteiktiem cilvēkiem un noteiktām partijām. Nekas cits.

Mēs, SASKAŅA, neatbalstīsim šos likumprojektus, jo mēs nevaram atbalstīt varas uzurpāciju, demokrātijas pārkāpumu, likumu pārkāpumus. Mēs nevaram to atbalstīt.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Andrim Kazinovskim.

A. Kazinovskis (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Labdien, cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Godātie kolēģi! Daži kolēģi iepriekš man teica, ka šis Satversmes tiesas lēmums ir šokējošs un nav gaidīts, līdzīgi kā iepriekš. Bet es domāju, ka te ir jāsaskata zināmas likumsakarības, jo pirmām kārtām šis pamatojums, kas saistās ar Satversmes tiesas spriedumā minēto, tiešām neaptver pašu būtību. Būtība ir tā, ka pamatos nav pateikts, ka Latvija veidojas no šiem toreiz trijiem novadiem, bijušajām guberņām jeb guberņas sastāvdaļām. Un to arī nosaka Satversmes 3. pants; tas nav minēts.

Bet attiecībā uz Varakļāniem tiek pārkāptas šīs toreizējo novadu robežas un faktiski viss, kas... visas kļūdas vai arī darbi, kas tika veikti 50 gadu okupācijas laikā, kad padomju vara bija valdījusi Latvijā, - faktiski Varakļānu gadījumā tiek pateikts, ka padomju vara ir rīkojusies pareizi un jāatgriežas pie padomju varas izveidotajām administratīvās teritorijas robežām... saistībā ar Varakļānu jautājumu.

Iepriekš es esmu runājis... un tā arī ir noticis, ka Latgalei bija ļoti nelabvēlīgs lēmums saistībā ar Abrenes daļas nodošanu Krievijai. Arī Saeima neuzdrošinājās... un valdība neuzdrošinājās spert šādus soļus, pieņemot attiecīgus lēmumus, iekams nebija Satversmes lēmums, kas faktiski ļāva, deva tiesības saistībā ar Abreni izlemt jautājumu par šīs teritorijas nodošanu Krievijas Federācijai. Nu es neesmu dzirdējis, ka, vienkārši nododot teritoriju, ir bijusi kāda samaksa par šo darījumu. Varbūt personīgi kāds politiķis ir to nelegāli dabūjis, bet Abrenes teritorija ir atdota.

Ja mēs esam atjaunojuši neatkarīgu Latvijas valsti, ja mēs esam respektējuši un atjaunojuši Latvijas Satversmi, rodas jautājums, kāpēc tajā brīdī, kad mēs veicam administratīvi teritoriālo likumu veidošanu gan pirmajā gadījumā, gan arī šobrīd, mēs neņemam vērā to situāciju, ka, atjaunojot Latvijas valsti, skatījāmies, kāds administratīvais iedalījums bija tajā brīdī, kad mēs zaudējām neatkarību.

Arī Administratīvo teritoriju un apdzīvotu vietu likuma projektā bija jāveic atskats, bija jāskatās uz to situāciju, kāda bija brīdī, kad mēs zaudējām neatkarību, un, izejot no tā, tad arī jāveido jaunas administratīvās teritorijas - gan pagasti, gan novadi - un arī reģionālās robežas.

Savulaik... sākotnēji, tad, kad bija iesākta Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma izskatīšana, man viens no priekšlikumiem bija par to, ka ir jāveido administratīvie reģioni atbilstoši Satversmes 3. pantam, nosakot konkrētas šo reģionu administratīvās robežas. Tad arī būtu *(Skaņas pārrāvums.)*... kurā reģionā kādas pašvaldības tālāk tiek veidotas vai kādas pašvaldības atrodas šajā reģionā. Un tādu jautājumu par Varakļāniem vienkārši nebūtu, bet - nē, to mēs nedarām... neizdarījām *(Skaņas pārrāvums.)*...

Sēdes vadītāja. Godātie kolēģi, ir radušās tehniskas problēmas. Acīmredzot turpināsim pēc pārtraukuma.

Pūces kungs, vai jums debatēm pietiktu ar laiku līdz pārtraukumam?

J. Pūce (AP!).

Pilnīgi noteikti.

Sēdes vadītāja. Labi. Tad vārds deputātam Jurim Pūcem. Pēc pārtraukuma runās deputāts Andris Kazinovskis.

J. Pūce. Ļoti cienījamās deputātes! Augsti godātie deputāti! Varbūt dažas pārdomas, klausoties arī iepriekšējo runātāju teikto. Jāsaka, ka mums ir kā tajā anekdotē par laulības strīdiem. Kolēģi uzsāk... iesāk savas uzrunas ar jaunajiem gabaliem, bet beidz ar veciem, pārbaudītiem hitiem, kas ir jau vairākas reizes iepriekšējās debatēs izmantoti, un šķiet, ka cenšas pārliecināt kādu, ka tie tomēr ir bijuši aktuāli tobrīd.

Es varbūt... nu varbūt kliedēšu šaubas par dažām lietām. Ir, teiksim, kolēģei Papulei... viņa vairākkārt pieminēja, ka varbūt... apmēram tāda pilna nenoteiktība mums šobrīd valda saistībā ar Satversmes tiesas spriedumiem, bet tā gluži nav. Šobrīd Satversmes tiesa ir izlēmusi vairākus gadījumus, vairākus pieteikumus: Ikšķiles novada domes pieteikumu, Garkalnes novada domes pieteikumu, Inčukalna novada domes pieteikumu, Limbažu novada domes pieteikumu un Varakļānu novada domes pieteikumu. Faktiski izveidojas arī zināma sistēma, pēc kuras mēs ļoti labi varam saprast, kādi ir Satversmes tiesas lemšanas loģikas spriedumi - tie ir ļoti detalizēti, tur ir ļoti pamatīgi aprakstīta argumentācija, un es varu tikai teikt, ka tas ir, protams, labs pamats tālākam Saeimas darbam.

Pēc šiem spriedumiem ir pilnīgi skaidrs, ka Satversmes tiesa ir ļoti detalizēti izvērtējusi tos kritērijus, kurus piedāvāja Ministru kabinets, iesniedzot likumprojektu Saeimā. Faktiski tie tika analizēti iepriekšējā spriedumā - Ikšķiles novada domes pieteikuma kontekstā, un tie tika atzīti par pamatotiem, racionāliem, atbilstošiem Satversmei, atbilstošiem pašvaldības principam, subsidiaritātes principam un daudziem citiem. Tas viss tika izvērtēts.

No tā viedokļa raugoties, mēs nekādā ziņā nevaram apgalvot to, ko vairāki runātāji šeit ir pateikuši, - ka administratīvi teritoriālā reforma kaut kādā ziņā ir bijusi antidemokrātiska vai tā nav atbildusi valsts interesēm. Tieši pretēji - Satversmes tiesa to nav lēmusi. Tā ir lēmusi pretēji. Tā ir teikusi, ka tā atbilst valsts interesēm, un vēl vairāk - pilnīgi pretēji vairāku runātāju teiktajam - Satversmes tiesa ir visos savos spriedumos norādījusi faktiski to, ka likumprojekta "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums" apspriešanas gaitā Eiropas vietējo pašvaldību hartā norādītā apspriešanas procedūra un konsultāciju procedūra ir ievērota, vietējo kopienu pārstāvjiem ir nodrošināta iespēja piedalīties diskusijā par to, kā tas ir jādara, kāds tad būtu optimālais administratīvais iedalījums valstī, un veiktā procedūra ir atbildusi Satversmei, un pieņemtie lēmumi caur to nav apšaubāmi.

Jā, Satversmes tiesa uzliek jaunu latiņu Saeimai, lai lemtu tik būtisku jautājumu kā administratīvais iedalījums, pasakot to, ka faktiski... Nē, viņi nesaka, ka vienīgie kritēriji, kas der, ir tie, ko atnes Ministru kabinets. Nebūt nē. Viņi saka: kritērijiem ir jābūt, lai atbilstu Satversmes 1. pantam - ir jābūt racionāliem, pamatotiem, argumentētiem, bet arī Saeima tādus var izvirzīt pati. Vienlaikus tiem jāpiemēro vienlīdzība, un tas ir tas jautājums saistībā ar Varakļāniem, kam Satversmes tiesa vairākkārt spriedumā pieskaras.

Saeima varēja izlemt, ka pamatiedalījuma modelis, pamatprincips, ir kultūrvēsturiskā iedalījuma... kultūrvēsturiskā piederība, bet tādā gadījumā tas būtu jālemj par visām teritorijām, tajā skaitā arī par teritorijām, kuras, piemēram, pilsētas, ir izveidojušās, vēstures gaitā apvienojoties abās Daugavas pusēs vai citādas... citas vietas teritoriāli.

Šādu lēmumu Saeima nelēma. Un viena atsevišķa gadījuma lemšana citādāk, nu tā... Faktiski Satversmes tiesa to norāda, tas ir bijis zināms patvaļīgums no Saeimas puses, tāpēc ka šis princips nav piemērots vienlīdzīgi. Satversmes tiesa tai skaitā norāda, ka, protams, pašvaldības ir publisko tiesību subjekts un privātpersonām garantētais vienlīdzīgums no likumdevēja puses faktiski nav obligāts, bet laba likumdošanas prakse, laba pārvaldība, tiesiskums, kas tātad ir Satversmes 1. panta tvērumā, pieprasa šādu rīcību. No tāda viedokļa raugoties, nu, demokrātiska iekārta (uz ko kolēģis Rancāns atsaucās - ko tad tur demokrātiju pārkāpt!) - tas ir arī zināms sistēmiskums un pamatojums likumdevēja darbībā, nevis tikai demokrātiski ievēlēti likumdevēji sapulcēs lemj, ko grib, neņemot vērā kopīgās sistēmas pastāvēšanas nepieciešamību, valsts pārvaldes kopīgās sistēmas...

No tāda viedokļa raugoties, Satversmes tiesas spriedums iezīmē skaidri... abi divi spriedumi - gan šis, gan iepriekšējais - skaidri iezīmē un prognozējami iezīmē to, kas ir nākamie iespējamie diskusiju objekti saistībā ar administratīvi teritoriālo iedalījumu. Un nav tā, ka mums apmēram visas tās vietas atcels, tieši pretēji - patiesībā mēs varam diezgan droši prognozēt, ka absolūti vairumu no pieteikumiem Satversmes tiesa atzīs par nepamatotiem.

Konkrētā likumprojektā ir iekļauta vēl viena lieta, kas faktiski tapa piektdienas diskusijas rezultātā, proti, reģionālas un nacionālas nozīmes attīstības centru uzskaitījums. Tas ir mēģinājums komisijas laikā faktiski radīt risinājumu tai problēmai, ja nu vēl kādi spriedumi varētu tikt pieņemti saistībā ar tām teritorijām, kurās nav reģionālas vai nacionālas nozīmes centru un kuras nav Pierīgas teritorijas.

Man gan šķiet, ka piedāvātais risinājums, par ko komisija ar balsu vairākumu nobalsoja... ka tādu iekļaut likumā, nav optimāls. Par to mums būs jāturpina diskusija uz otro lasījumu, bet es arī saprotu tobrīd iesniedzēju domu, kāpēc tas tika iesniegts; ir jāmēģina rast risinājumu iezīmētajai problēmai attiecībā uz atsevišķām teritorijām, par kurām vēl pieteikumi tiek izskatīti, - kopumā divām.

Es personiski domāju, ka par to mēs vēl turpināsim diskusiju uz otro lasījumu. Deputāte Ločmele šodien citēja pantu par pagaidu administrāciju. Es vienkārši vēršu uzmanību, kas nav šajā likumā, - pagaidu administrācija tiek izveidota un noteikta otrā likumā, kas ir šodienas sēdes darba kārtībā, tā ka par to droši vien varēsim debatēt tad, kad nonāksim līdz tam likumprojektam.

Paldies.

Es patiešām aicinu atbalstīt šo likumprojektu pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Paldies, kolēģi! Debates mēs turpināsim pēc pārtraukuma.

Vēl vārds **paziņojumam** deputātam Vjačeslavam Dombrovskim.

V. Dombrovskis (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Cienījamie sadarbības grupas ar Ķīnu deputāti! Sadarbības grupas sēde - piecas minūtes pēc šā brīža; darba kārtība un links uz saitu ir jūsu e-pastos.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vēl deputātu reģistrācija. Reģistrācija noslēgusies.

Pārtraukums līdz pulksten 12.00.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētājas biedre
Inese Lībiņa-Egnere.

Sēdes vadītāja. Cienījamās deputātes! Godātie deputāti! Turpinām Saeimas 2021. gada 31. maija attālinātās ārkārtas sēdes darba kārtības izskatīšanu pēc pārtraukuma.

Darba kārtībā - likumprojekts "Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā", pirmais lasījums. Tātad ir iesāktas debates pie pirmā lasījuma.

Debatēs vārds deputātam Andrim Kazinovskim. Lūdzu!

A. Kazinovskis (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Ļoti cienījamā sēdes vadītāja! Cienījamie kolēģi! Es paturpināšu savu stāstījumu. Tātad es mēģināju saskatīt tos argumentus un pamatojumu, kāpēc Satversmes tiesa pieņēma tieši šādu spriedumu. Godīgi sakot, šis spriedums, var teikt, ir aiz matiem pievilkts, jo, piemēram, par administratīvajiem centriem likumā taču nav noteikts - ka obligāti jābūt administratīvajam centram un tāpēc, lūk, Varakļāniem šāds lēmums.

Tālāk. Par aptauju, par iedzīvotāju aptauju. Pirmkārt, nav līdz šim pieņemts likums par referendumu, tātad aptauja... par aptauju es esmu dzirdējis dažādus vērtējumus un viedokļus - ka aptaujā piedalījās "vajadzīgie" (pēdiņās) cilvēki, ka bija dažādas manipulācijas... un vai tai aptaujai var ticēt un uz to paļauties... uz šo aptauju. Tātad arī šis arguments, manuprāt, nav nopietni vērā ņemams.

Kā jau teicu, atsaucoties uz Satversmes pantiem, faktiski Satversmes tiesa nonāk pretrunā, jo nav minēts 3. pants, līdz ar to ir pretruna ar šo 3. pantu. Ko es ar to gribu teikt? Es ar to gribu teikt, ka Satversmes tiesa bieži vien nepieņem objektīvus lēmumus, taisni pretēji, izskatās, ka šie lēmumi vairāk liekas vadīti kaut kādu politisku ambīciju dēļ. Gan par Abreni, gan arī šajā jautājumā. Es sāku nopietni pārdomāt Aleksandra Kiršteina teikto par to, ka... saistībā ar jautājumiem, kas skar minoritātes, kur Satversmes tiesa atkal savu interpretējumu ir sniegusi un virza attiecīgu politiku. Vai vispār šī Satversmes tiesa mums ir vajadzīga, ja šīs funkcijas ir iespējams nodot... un kuras realizētu Augstākā tiesa?

Katrā gadījumā lēmums par Varakļāniem, tas, ko pieņēma Saeima, par ko nobalsoja Saeimas deputāti... manā skatījumā, deputāti darīja pareizi. Un es aicinātu šos deputātus palikt pie sava, jo argumentu, kas minēti Satversmes tiesā... nav šī pamatojuma mainīt deputātiem savu lēmumu.

Es tomēr nevēlētos, lai Satversmes tiesa veidotu savu politiku Latvijā pretēji Saeimas lēmumiem, pretēji deputātiem, kuri ir ievēlēti no iedzīvotājiem un pārstāv šos iedzīvotājus.

Aicinu noraidīt šo likumprojektu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Ivaram Zariņam.

I. Zariņš (SASKAŅA).

Labdien visiem! Es arī gribētu vērst uzmanību uz dažām tādām dīvainībām visā šinī notikumu sakarā, kam vajadzētu būt vismaz pārdomas raisošiem.

Viens ir par procedūru. Kolēģi, jūs piekritīsiet, ka tas ir maksimāli dīvaini. Satversmes tiesa 28. maijā pieņem lēmumu, 28. maijā jau ir gatavs viss priekš tā, lai Saeimā mēs varētu par to lemt, ka komisija jau visu ir sagatavojusi.

Jūs, visi tie, kas reāli strādā Saeimā, - jūs paši zināt, kā ir... pirmkārt, kā notiek likumprojekta sagatavošana, kāda ir procedūra. Kā tas viss tiek darīts, kā tiek īstenots, kā tiek saskaņots. Jūs arī zināt, kāda ir Saeimas rīcībspēja. Šinī gadījumā vienkārši kā ar burvju nūjiņu viss jau ir sagatavots, un bezmaz vai tāda sajūta, ka pirms tam jau... pirms vispār Saeima... vispār Satversmes tiesa kaut ko ir izlēmusi. Es runāju par procedūru, kas jau rada pamatotus jautājumus, kā tas viss tapis un kāpēc ar tādu degsmi.

Otrs. Ja pēc būtības mēs paskatīsimies. Mums atsūtīja materiālus. Nezinu, kā jūs, bet es savā Saeimas e-pastā varēju tikt iekšā tikai šodien no rīta, nebija iespējams pa brīvdienām pastrādāt ar šiem materiāliem, vispār redzēt, kas ir atsūtīts... nez kāpēc. Bet tas droši vien tehniski... vienkārši tehniskas kaut kādas problēmas. Bet tie, kuri nav paslinkojuši un ir iepazinušies ar šo Satversmes lēmumu, kurš, starp citu, nebija pievienots... vismaz manā e-pastā tas nebija pievienots sēdes materiāliem, mums vienkārši piedāvāja uz aklo - redziet, kaut ko Satversmes tiesa ir lēmusi, jūs tagad lemsiet. Es arī iepazinos ar šo Satversmes tiesas lēmumu, ar to argumentāciju, kas tiek minēta, kāpēc Satversmes tiesa ir pieņēmusi šādu lēmumu, atcēlusi Saeimas lemto.

Šeit ir pāris interesantas lietas. Tās galvenās argumentācijas. Tātad, pirmkārt, secināja (es citēšu): "Satversmes tiesa, pirmkārt, secināja, ka likumdevējs nav ievērojis reformas mērķi un kritērijus, jo iekļāvis Varakļānu novadu jaunizveidojamā Rēzeknes novadā, kurā nav valsts attīstības plānošanas dokumentos noteikta reģionālās un nacionālās nozīmes attīstības centra." Proti, Rēzeknei ir šis valstspilsētas statuss, līdz ar to tā tiek izdalīta laukā.

Man jautājums. Ja jūs šo principu piemērojat attiecībā uz Varakļānu novadu, uz Varakļāniem, tad kāpēc jūs to pašu principu neskatāt arī visām pārējām... citām pašvaldībām, citiem reģioniem, kuri arī atrodas tieši tādā pašā dalījumā, kur galvenais, pa vidu, ir šī valstspilsēta. Mums ir vairākas valstspilsētas, ne tikai Rēzekne... un ne tikai Varakļāni ir tie, kas ir iekļauti Rēzeknes novadā.

Kāpēc tad attiecībā uz Varakļāniem ir šāds regulējums - tāds īpašs izņēmums uztaisīts? Ja šo principu Satversmes tiesa... Ja Satversmes tiesa tiešām ir lēmusi kompetenti un atbildīgi, nevis politiski manipulējami, kāpēc tikai uz Varakļāniem šāds princips ir ticis attiecināts? Es gribētu vismaz dzirdēt. Es saprotu, ka Satversmes tiesa nekādus skaidrojumus nav sniegusi, bet tad es gribētu dzirdēt no atbildīgās komisijas skaidrojumu par šo, kāpēc attiecībā uz Varakļāniem šis princips ir svarīgs un ievērojams un, balstoties uz šo principu, tātad tiek lemts, ka nē, tā nedrīkst darīt, bet kāpēc attiecībā uz citiem novadiem tas nestrādā? Tātad, Pūces kungs, es gaidu no jums vai no jūsu komisijas, kas jau nu to likumprojektu jums ir virzījis un gatavojis, skaidrojumu par šo. Manuprāt, tā ir principiāla lieta.

Otra principiāla lieta, par ko runā Satversmes tiesa savā lēmumā, ir par iedzīvotāju piederības sajūtu, kopīgo identitāti un to, ka Varakļānu novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti apliecināja novada iedzīvotāju atbalstu pievienošanai Madonas novadam. Tad man ir jautājums. Kas šī ir par aptauju, jo mēs...? Es atceros - tad, kad mēs debatējām, pacēlās arī stāsts par šo aptauju, bet jautājums ir, vai Satversmes tiesa ir izvērtējusi, cik reprezentatīva bija šī aptauja, vai tiešām tā ietver... vai tiešām tā bija tik reprezentatīva, lai mēs varētu runāt, ka Varakļānu novads ir izteicis savu vēlmi pievienoties tam vai citam novadam? Vai šī aptauja nav bijusi manipulatīva? Jo, kā mēs zinām... Cik es atceros, tad šo aptauju laikam bija veikuši kā reiz tie, kuri pēc tam ir apstrīdējuši... saistīti bija ar tiem, kuri kā reiz apstrīdēja šo mūsu Saeimas lēmumu.

Šeit atkal jautājums paveras par to, ka... Tātad es šeit gribētu dzirdēt, kas ir lietas kursā par šo aptauju, kāda tad tā ir bijusi. Un tad atkal ir jautājums, cik Satversmes tiesa kompetenti un atbildīgi ir pieņēmusi šo savu lēmumu. Varbūt Satversmes tiesa tikusi maldināta un nav pārbaudījusi šos faktus, vai šī aptauja varēja būt reprezentatīva.

Šinī gadījumā, ja tik tiešām šis ir tas arguments, kāpēc... un tas tiešām ir svarīgs arguments... Ja Varakļānu novada iedzīvotāji ir pauduši savu gribu un viņi tiešām vēlas atrasties Madonas novadā, tad viņiem, protams... tad mums būtu pareizi tam sekot. Savukārt, ja tas tā nav, ja patiesībā Varakļānu novads, novada iedzīvotāji, vēlas tā, kā mēs to bijām lēmuši... Reaģējot uz to, vismaz mūsu partija, mēs saņēmām ļoti daudz lūgumu tieši par to, lai Varakļāni būtu Rēzeknes novadā, lai tie paliktu pie Latgales. Un arī joprojām pēc šī, kas notika, šī Satversmes lēmuma, ir vienkārši... nu Latgale virmo, Varakļāni virmo, mūsu cilvēki, mūsu vēlētāji no Latgales, viņi tiekas, un mēs dzirdam tikai to, ka, lūdzu, atstājiet Varakļānus pie Rēzeknes, atstājiet viņus Latgalē!

Kolēģi, vai nebūtu, teiksim tā, ka mēs šeit tagad steidzam pieņemt kaut kādu lēmumu, patiesībā ignorējot tautas gribu, tikai tāpēc, ka tās, iespējams, bijušas politiskas manipulācijas, kurās ir bijusi iesaistīta vai apmānīta Satversmes tiesa? Vai nebūtu pareizi mums atbildīgi šinī gadījumā, nevis pa galvu, pa kaklu steigt pieņemt kādu lēmumu, bet varbūt tiešām noskaidrot, kāda patiesībā ir bijusi Varakļānu novada iedzīvotāju patiesā griba. Mēs taču varam uztaisīt pašvaldību

referendumu un noskaidrot (pēc pašvaldību referenduma rezultātiem), kā tad īstenībā ir, jo tas, kā es saprotu, ir tas svarīgais arguments, viens no svarīgākajiem argumentiem Satversmes tiesai, kāpēc Satversmes tiesa ir pieņēmusi šo lēmumu par pievienošanu Madonas novadam.

Iespējams, ka tā ir bijusi manipulācija. Manuprāt, to ir ļoti svarīgi noskaidrot. Vēl jo vairāk tāpēc, ka mums... mēs paši zinām, kā mums pašlaik ir gājis ar šiem Satversmes tiesas lēmumiem. Personīgi es esmu zaudējis ticību Satversmes tiesas... tam, ka šī tiesa spēj lemt kompetenti un tiešām tiesiski, nevis politiski manipulējami - pēc tam, kad viņi pieņēma lēmumu par to pašu OIK, jo tas bija priekš manis kā cilvēka, kas orientējas šinīs jautājumos, vienkārši uzskatāms, nu tāds... man grūti nosaukt... tiesiskais nihilisms, bet tā bija acīmredzami gan veselās loģikas, gan tiesiskuma ignorēšana, proti, ja viena no lietām, kur Satversmes tiesai vajadzēja vērtēt, tas ir, attiecībā uz šo pārkompensāciju, par šo pārāk dāsno atbalstu... Kā Satversmes tiesa izvairījās to darīt, tā aptaujāja jebkādus vienkārši ekspertus, bet tikai ne tos, kam bija jājautā pēc būtības, tas ir, Eiropas Komisijai, jo šis stāsts par pārkompensāciju radās pēc Eiropas Komisijas lēmuma. Tas, ko izdarīja Satversmes tiesa, - tā vienkārši konstanti, vienkārši maksimāli izvairīgi, pilnīgi tēlojot aklo, tieši šai institūcijai neuzdeva jautājumu, lai noskaidrotu, kā tur ir ar to pārkompensāciju. Vēl vairāk. Kad es, redzot, kas notiek, aizsūtīju Satversmes tiesai Eiropas komisāres Vestageres, kas ir atbildīga kā reiz par šo lēmumu... bija, vēstuli, kur acīmredzami... bija redzams, ka nu nav riktīgi mums ar šo lietu, pat tad Satversmes tiesa akli to ignorēja, izlikās, ka nekā tamlīdzīga nav, un to nedarīja. Rezultātā... Un vēl, jā, vilka savu lēmumu, rezultātā savu lēmumu vēl pieņēma... teiksim tā, ne tikai tas nebija kompetents, tas nebija arī savlaicīgs. Rezultātā...

Kāpēc tas tika darīts, tas bija ļoti skaidri zināms, jo, ja šāds lēmums - kompetents, atbildīgs - būtu pieņemts savlaicīgi, tad šodien šeit mums būtu pavisam cits Saeimas sastāvs, mums būtu pavisam cita valdība. Mums nebūtu šo stulbo, neizlēmīgo un nekompetento lēmumu, no kuriem cieš visa Latvijas valsts, kuru dēļ mirst cilvēku tūkstoši, kuru dēļ bezjēdzīgi tiek iztērēti entie miljoni. Un tas viss... Lielā mērā par to ir līdzatbildīga Satversmes tiesa ar saviem lēmumiem... par to, kādā veidā tā ir lēmusi.

Manuprāt, tā ir lēmusi politiski manipulatīvi. Arī tagad diemžēl šeit es to redzu. Vienīgais veids, kā to varētu uzskatāmi pārbaudīt, ir uztaisīt pašvaldību referendumu Varakļānu novadā un to noskaidrot. Iespējams, šis referendums būtu ne tikai nopietns jautājums par reģionālo reformu, par to, kādai tai jāizskatās, bet arī par to, kādā veidā strādā svarīgi orgāni mūsu valstī, konkrēti - Satversmes tiesa.

Kolēģi! Es aicinu par to padomāt.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Jānim Butānam.

J. Butāns (JK).

Labdien, kolēģi! Es arī iepazinos ar Satversmes tiesas lēmumu, un man arī izraisīja... izsauca vairākus jautājumus attiecībā uz šo lēmumu un sagatavoto likumprojektu.

Satversmes tiesa savā lēmumā atsaucas, piemēram, ko jau Zariņa kungs pieminēja, uz iedzīvotāju aptauju, kuru veikusi ir pašvaldība un aptaujājusi aptuveni 1000 iedzīvotāju, lai gan novadā kopumā ir aptuveni 3000 iedzīvotāju. Un tad arī ir skaidrs, ka nav zināms, kāda tā aptauja īsti bijusi, pēc kādiem principiem iedzīvotāji ir aptaujāti un kāds bijis šīs aptaujas mērķis, kādi bija

jautājumi, jo, piemēram, ja būtu jautājumi par darbavietām, satiksmi un tamlīdzīgi, varbūt iedzīvotāji nosliektos pavisam uz citu pusi. Tas ir viens.

Otrs. Satversmes tiesa atsaucas uz emocionālām deputātu debatēm par piederību, Varakļānu novada piederību, Latgalei, un nepiesauc nemaz to, ka deputāti arī runāja par sociālekonomiskajiem apsvērumiem, tai skaitā, ka Varakļānu pilsētai un pagastam izdevīgāka būtu tieši pievienošana Rēzeknes novadam, tādēļ ka Rēzeknes pilsēta, kas ir reģionā valsts līmeņa attīstības centrs, kurā ir gan vairāk darbavietu, gan vairāk pakalpojumu, gan ērtāka satiksme ar Rēzekni kā ar Madonu... skaidrs, ka tā pievienošanās būtu labāka tieši Rēzeknes novadam, nevis Madonai. Un to arī Satversmes tiesas lēmumā... ir tāda rindkopiņa, kur tiek lūgts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas viedoklis, kur ministrija pauž, ka tā nevar iebilst tam, ka Varakļānu novadam izdevīgāk, respektīvi, arī pilsētai un pagastam izdevīgāk, ir pievienoties tieši Rēzeknes novadam, nevis Madonas novadam, jo sociālekonomiskie apsvērumi ir tieši labāki, ja pievienojas Rēzeknes novadam. Tas ir otrs.

Trešais. Protams, vērtēju pozitīvi, ka šis jautājums ir iztirzāts un vērtēts un Satversmes tiesai ir savs viedoklis attiecībā uz to. Vienlaikus es nesaskatīju pilnībā detalizētu viedokli, ko gribēju redzēt šajā lēmumā, kur būtu arī iekļauts ne tikai, ko debatējuši daži deputāti un kādu aptauju veikuši citi politiķi savā novadā, bet arī analītisku apskatu par to, kā būtu loģiski pievienot vienam vai otram novadam Varakļānus, respektīvi, ņemot vērā to, es jau iepriekš izteicu, ka, iespējams, Murmastienes pagasts tiešām ir tuvāk Madonai un varbūt šis... vajadzēja apskatīt tikai atsevišķi Murmastienes pagasta pievienošanu Madonai. Savukārt Varakļānus un Varakļānu pagastus pievienot Rēzeknes novadam, kas pats par sevi būtu, manuprāt, loģiski, jo Varakļāni ir, ja nemaldos, vismaz 12 kilometrus tuvāk Rēzeknei nekā Madonai.

Visi mani iepriekš minētie argumenti, manuprāt, tikai nāk par labu tam, ka Varakļānu pilsēta un pagasts vairāk piederas no sociālekonomiskā viedokļa tieši Rēzeknes novadam. Par kultūrvēsturiskajiem jau izteicās arī citi kolēģi. Un, manuprāt, ņemot vērā to, ka, braucot no Jēkabpils uz Rēzekni pa Rēzeknes šoseju, Varakļānu pilsēta un pagasts atrodas pie šīs šosejas... visiem iedzīvotājiem, liekas, ir pašsaprotami, ka, braucot no Jēkabpils uz Rēzekni, šeit jau sākas Latgale, nevis Vidzeme. Nu tas tā kā loģiski liekas. Līdz ar to arī par kultūrvēsturisko aspektu, kas iekļaujas... gan sociālekonomiski, gan kultūrvēsturiski, manuprāt, ir loģisks pamatojums.

Līdz ar to es pašreiz likumprojektu atbalstīšu, jo Satversmes tiesa ir lēmusi. Savukārt no savas puses plānoju iesniegt priekšlikumus, kas koriģēs šo likumprojektu, izveidojot to atbilstoši reālākai situācijai, kur Murmastienes pagasts varētu tikt iekļauts Madonas novadā un Varakļāni paliktu pie Rēzeknes novada.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Debates slēdzu.

Juris Pūce - komisijas vārdā. Lūdzu!

J. Pūce. Komisija minēto likumprojektu atbalstīja pirmajā lasījumā un ļoti lūdz Saeimu atbalstīt to pirmajā lasījumā.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā" atbalstīšanu pirmajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Par - 63, pret - 1, atturas - 1. Likumprojekts pirmajā lasījumā atbalstīts.

Lūdzu noteikt priekšlikumu iesniegšanas termiņu un likumprojekta izskatīšanu otrajā, galīgajā, lasījumā Saeimas sēdē.

J. Pūce. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš otrajam lasījumam - viena stunda, proti, 13.20. Izskatīšana Saeimas sēdē - šodien, 31. maijā.

Sēdes vadītāja. Paldies. Citi priekšlikumi tātad Prezidijā nav saņemti.

Līdz ar to priekšlikumu iesniegšanas termiņš ir pulksten 13.20 un attiecīgi izskatīšana - šodien, 31. maijā, ārkārtas sēdē.

Nākamais šodienas darba kārtībā - likumprojekts **"Madonas novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanu likums"**.

Administratīvi teritoriālās reformas komisija ierosina likumprojektu "Madonas novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanu likums" nodot Administratīvi teritoriālās reformas komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija. Vai deputātiem ir iebildumi? Deputāti neiebilst. Likumprojekts komisijai nodots.

Administratīvi teritoriālās reformas komisija lūdz minēto likumprojektu izskatīt pirmajā lasījumā bez atkārtotas izskatīšanas atbildīgajā komisijā.

Tādējādi izskatām likumprojektu **"Madonas novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanu likums"** pirmajā lasījumā.

Administratīvi teritoriālās reformas komisijas vārdā - deputāts Juris Pūce. Lūdzu!

J. Pūce (AP!).

Administratīvi teritoriālās reformas komisija ir izstrādājusi likumprojektu "Madonas novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanu likums", lai izpildītu Satversmes tiesas 2021. gada 28. maija spriedumu šodien jau vairākkārt apspriestajā lietā Nr. 2020-43-0106.

Ar minēto spriedumu un līdz ar atbalstu arī pirmajā lasījumā redakcijai grozījumiem Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā, izveidojas situācija, ka ir neiespējami šā gada 5. jūnijā nodrošināt vēlēšanu norisi jaunizveidotajās teritorijās - Madonas novada un Rēzeknes novada teritorijās.

Tātad vēlēšanu organizācijas vajadzībām nepieciešams pietiekams laiks, un ir gan jānodrošina, ka tiek veikti nepieciešamie sagatavošanas darbi, gan arī jānodrošina līdztiesīga un vienlīdzīga attieksme pret tiem, kas vēlas piedalīties vēlēšanās gan ar savām aktīvajām, gan pasīvajām vēlēšanu tiesībām.

Šī iemesla dēļ, izpildot Satversmes tiesas spriedumu, ir piedāvāts likumprojekts, saskaņā ar kuru notiks vēlēšanas Madonas un Rēzeknes novados, - jaunajos nenotiktu 5. jūnijā, bet notiktu šī gada 11. septembrī -, ievērojot visus Pašvaldību vēlēšanu likumā paredzētos termiņus saistībā gan ar jaunu sarakstu sagatavošanu, iesniegšanu, reģistrēšanu, deputātu kandidātu pārbaudi, vēlēšanu zīmju drukāšanu, vēlētāju saraksta sagatavošanu, gan iespēju vēlētājiem reģistrēties balsošanai pēc īpašuma pazīmes, pieteikties balsošanai no ārvalstīm, kā arī sagatavot un nodrošināt vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļu apmācību, vēlēšanu vadības sistēmu un vēlēšanu vēlētāju reģistra informācijas sistēmas pielāgošanu.

Šis noteiktais termiņš, 11. septembris, uzliek arī pienākumu nodrošināt pašvaldības darbu visā šajā periodā, ņemot vērā to, ka pašvaldībai ir jānodrošina iedzīvotājiem tiesību realizācija, kas šim nolūkam ir paredzēta Satversmē un likumos. Līdz šī gada 30. jūnijam (ieskaitot) darbu, protams, turpinās tās pašvaldības, kas tika ievēlētas 2017. gadā, bet ar 2021. gada 1. jūliju spēkā stājas jauns administratīvi teritoriālais iedalījums, un ne topošajā Madonas, ne topošajā Rēzeknes novadā ar šādu teritoriju un šādu iedzīvotāju kopumu vēlētāju mandāts pašvaldībai tiešā veidā nav dots. Šim nolūkam ir piedāvāts modelis, kur periodā no 1. jūlija līdz jauno pašvaldību sanākšanai, kas notiktu Madonas novadā un Rēzeknes novadā 1. oktobrī, pašvaldību funkcijas izpildītu pagaidu administrācija.

Par šo jautājumu Administratīvi teritoriālās reformas komisijas sēdē piektdien bija ļoti plašas debates, un vairāki deputāti norādīja, ka izvēlētais modelis, kur tātad... kā šobrīd ir likumprojekta pirmā lasījuma tekstā, proti, ka valsts pārvaldes... valsts civildienesta personas vienlaikus būtu pagaidu administrācijas locekļi šajā periodā, nav samērīgs pret situāciju, jo faktiski ne Madonas novada, ne Rēzeknes novada, ne arī citu šeit iesaistīto novadu - Ērgļu, Lubānas, Cesvaines vai Varakļānu, vai Viļānu novada - pašvaldības nav atlaistas, tās ir sekmīgi pildījušas savus pienākumus. Tāpēc tika arī apspriesti potenciāli alternatīvi varianti, un šodien jau debatēs pie iepriekšējā likumprojekta viena no mūsu komisijas deputātēm Regīna Ločmele arī pieminēja to faktu, ka faktiski šajā nedēļas nogalē ir turpinājusi darbu, protams, gan atbildīgā ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, gan arī Saeimas darbinieki un skaņojuši, tai skaitā ar Latvijas Pašvaldību savienību un citām institūcijām, kā nodrošināt to... kā pagaidu administrācija varētu strādāt, tomēr nodrošinot to, ka pašvaldību pārstāvība tiek saglabāta. Šāds priekšlikums noteikti otrajā lasījumā komisijā tiks apspriests un, es ceru, arī taps atbalstīts.

Tie ir galvenie papildu noteikumi. Bez tam, protams, ir izvirzīti noteikumi saistībā ar vēlēšanu sekmīgu norisi, noteikti termiņi, noteikta kārtība saistībā ar priekšvēlēšanu izdevumiem. Tāpēc minētais likumprojekts aptver visus nepieciešamos jautājumus saistībā ar Madonas novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanām.

Komisija savā sēdē piektdien, 28. maijā, atbalstīja likumprojekta steidzamību un atbalstīja likumprojektu pirmajā lasījumā. Lūdzu Saeimu piešķirt šim likumprojektam steidzamību.

Sēdes vadītāja. Tātad deputāti nav pieteikušies debatēt par likumprojekta atzīšanu par steidzamu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Madonas novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanu likums" atzīšanu par steidzamu! Lūdzu balsošanas režīmu! Par - 65, pret un atturas - nav. Likumprojekts par steidzamu atzīts.

J. Pūce. Lūdzu atbalstīt likumprojektu pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Deputāti nav pieteikušies debatēs.

Lūdzu zvanu!

Valaiņa kungs, lūdzu pieteikties laikus!

Uzsākam debates. Vārds deputātam Viktoram Valainim.

V. Valainis (ZZS).

Paldies, cienītā sēdes vadītāja! Mēģināju to izdarīt laikus... kaut kā tehniskie izaicinājumi šodien.

Es par šo likumprojektu, godātā Saeima, gribētu teikt: tas ir vajadzīgs, un savā ziņā... mēs arī nobalsojām par steidzamību, un normas, kas iekļautas šajā likumprojektā, ir diskutējamas, kā, piemēram, normas par termiņiem, kad tad īsti šīs vēlēšanas notiek, jo, kā mēs noskaidrojām, atlikšana uz tik ilgu laiku, ka vēlēšanas būs tikai septembrī, pēc būtības ir pamatojama ar to, ka Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde nespētu tehniski sagatavoties... Manuprāt, šis ir jautājums, kas komisijā uz otro lasījumu būtu vēl atsevišķi jāizvērtē - vai tiešām šīs vēlēšanas nevar norisināties ātrāk.

Bet ir viena lieta, ko mēs komisijā... par ko ļoti daudz debatējām, un paldies referentam Pūces kungam par to, ka, ziņojot par likumprojektu, tas tika arī pieminēts, par ko komisijā bija gana nopietnas debates, - par deleģētajiem pārstāvjiem, kas tad būs šīs pagaidu administrācijas ieceltās personas. Gribu teikt, ka šajā komisijā piedalījās arī pašvaldību vadītāji, un šajās brīvdienās esmu runājis arī ar lielāko daļu šo pašvaldību vadītāju; šodien no paša rīta apzvanīju šos pašvaldību vadītājus, kuri visi kā viens ir pret to, ka tiek iecelta valsts centrālā pārvaldība, kas parasti tiek darīts gadījumos, ja kāda dome tiek atlaista vai ir noticis kāds... nu tādā sliktā ziņā noticis notikums.

Varakļānu novads ir uzvarējis Satversmes tiesā, un visi pārējie novadu vadītāji... tai skaitā pati Varakļānu novada dome savā ziņā tiek pastumta malā, bet šajā periodā būs ļoti nopietni lēmumi jāpieņem, kuri ir izteikti politiski lēmumi, par kuriem būtu jālemj cilvēkiem, kuriem ir vēlētāju dots mandāts. Tās ir gan attīstības plānošanas dokumentu izstrādes, gan jaunā novada struktūras izveide, nu vismaz tā pamatu izveide, jo galvenos punktus uz "i" saliks tomēr jaunievēlētā dome, kas būs pēc šīm pašvaldību vēlēšanām, bet visi tie lēmumi, kas saistībā ar administratīvi teritoriālo reformu jāpieņem, sākot no jūlija, ir izteikti politiski jautājumi, un ir ļoti nepieņemami, ka šādus jautājumus lemj centrālās varas iecelti pārstāvi, kuri, ļoti iespējams... es stipri apšaubu viņu kvalitatīvu dalību šajās sēdēs un izpratni par to, kas notiek šajos novados uz vietas, kādā veidā tiek organizēts novada darbs, neapšaubot, ka viņi ir, protams, profesionāļi, bet viņiem ikdienā ir arī pamatdarbs. Tas nav tomēr, kā bija, kad tika atlaista Rīgas dome, kad iecēla trīs pārstāvjus, kuriem pamatdarbs tomēr bija Rīgā un aizstaigāšana līdz Rīgas domei varbūt nebija tik apgrūtinoša kā šajā gadījumā. Aizstaigāšana līdz Madonai no Vecrīgas, es domāju, būs gana liels izaicinājums... vai uz Rēzeknes novadu, un tādu kvalitatīvu darbu sagaidīt tur būtu vēl lielāks izaicinājums.

Šī ir ļoti, ļoti būtiska sadaļa, kuras dēļ mēs nevaram atbalstīt šo likumprojektu pirmajā lasījumā, tāpēc mēs pirmajā lasījumā balsosim pret šo likumprojektu, bet iesniegsim, ja Saeima gūs atbalstu likumprojektam šādā redakcijā... mēs uz otro lasījumu sniegsim redakcijas, kas ir saskaņotas ar vietējām domēm un kas varētu šo situāciju kaut mazliet vērst par labu, mazinot jau tā šobrīd radušos savā ziņā haosa situāciju šajos novados, mazinot liekos satricinājumus, kas šobrīd ir.

Paldies. Mēs balsosim "pret".

Sēdes vadītāja. Debates slēdzu.

Juris Pūce - komisijas vārdā.

J. Pūce. Kā es jau teicu, komisijā piektdien bija ļoti plašas debates par šo jautājumu, un minētais jautājums noteikti tiks skatīts uz otro lasījumu, lai atrastu optimālu risinājumu pagaidu pārvaldības jautājumam pēc jauno novadu teritorijas izveides 1. jūlijā.

Komisijā likumprojekts tika atbalstīts, un aicinu arī Saeimai to atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Madonas novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanu likums" atbalstīšanu pirmajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Par - 55, pret - 7, atturas - 1. Likumprojekts pirmajā lasījumā atbalstīts.

Lūdzu noteikt priekšlikumu iesniegšanas termiņu otrajam lasījumam un izskatīšanas laiku Saeimas sēdē otrajā, galīgajā, lasījumā.

J. Pūce. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš - viena stunda, proti, pulksten 13.35, un izskatīšana Saeimas ārkārtas sēdē - šodien, 31. maijā.

Sēdes vadītāja. Citi priekšlikumi šeit, Prezidijā, nav saņemti. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš otrajam lasījumam ir pulksten 13.35 šodien, 31. maijā, un izskatīšana - 31. maija ārkārtas sēdē.

Esam izskatījuši visu Saeimas 2021. gada 31. maija pirmās attālinātās ārkārtas sēdes darba kārtību.

Tā kā paši esam arī lēmuši, ka likumprojekti tiks izskatīti otrajā, galīgajā, lasījumā šodien ārkārtas sēdē, tad, kolēģi, aicinu jūs sekot līdzi informācijai par to, kad tiks sasaukta nākamā ārkārtas sēde. Kolīdz Prezidijs būs saņēmis nepieciešamos dokumentus no atbildīgās komisijas, tas sasauks sēdi. Jūs tiksiet informēti īsziņā par otrās ārkārtas sēdes laiku. Tātad šodien, 31. maijā, būs vēl viena Saeimas ārkārtas sēde.

Vēl tikai dalībnieku reģistrācija. Tā sekmīgi noritējusi.

31. maija attālinātās ārkārtas sēdes darba kārtība ir izskatīta.

Sēdi slēdzu.

SATURA RĀDĪTĀJS
13. Saeimas pavasara sesijas 29. (attālinātā ārkārtas) sēde
2021. gada 31. maijā

Par likumprojektu **"Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā"**
(Nr. 1090/Lp13)
(Dok. Nr. 4245, 4245A)

- Priekšlikumi	- dep. J. Tutins (pret)
	- dep. E. Papule (par)

Likumprojekts **"Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā"**
(Nr. 1090/Lp13) (1.lasījums) (Steidzams)
(Dok. Nr. 4245)

- Ziņo	- dep. J. Pūce
- Priekšlikumi (par steidzamību)	- dep. E. Teirumnieks (pret)
	- dep. J. Pūce (par)
- Debates	- dep. E. Teirumnieks
	- dep. J. Kursīte-Pakule
	- dep. J. Rancāns

- dep. E. Papule
- dep. V. Valainis
- dep. R. Ločmele
- dep. A. Kazinovskis
- dep. J. Pūce

Paziņojums

- dep. V. Dombrovskis

Informācija par reģistrācijas rezultātiem

- Debašu turpinājums — dep. A. Kazinovskis, dep. I. Zariņš, dep. J. Butāns

Par likumprojektu **"Madonas novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanu likums"**
(Nr. 1091/Lp13)
(Dok. Nr. 4246, 4246A)

Likumprojekts **"Madonas novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanu likums"**
(Nr. 1091/Lp13) (1.lasījums) (Steidzams)
(Dok. Nr. 4246)

- Ziņo — dep. J. Pūce

- Debates — dep. V. Valainis

Informācija par ārkārtas sēdi

Informācija par reģistrācijas rezultātiem

Balsojumi
Datums: 31.05.2021 10:11:04 bal001
Par - 67, pret - 1, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā (1090/Lp13), nodošana komisijām

Datums: 31.05.2021 10:21:25 bal002
Par - 63, pret - 2, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Par likumprojekta Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā (1090/Lp13) atzīšanu par steidzamu

Datums: 31.05.2021 11:25:37 bal003
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Datums: 31.05.2021 12:20:38 bal004
Par - 63, pret - 1, atturas - 1.
Balsošanas motīvs: Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā (1090/Lp13), 1.lasījums

Datums: 31.05.2021 12:28:15 bal005
Par - 65, pret - 0, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Par likumprojekta Madonas novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanu likums (1091/Lp13) atzīšanu par steidzamu

Datums: 31.05.2021 12:34:34 bal006
Par - 55, pret - 7, atturas - 1.
Balsošanas motīvs: Madonas novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanu likums (1091/Lp13), 1.lasījums

Datums: 31.05.2021 12:36:25 bal007
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Sēdes videotranslācija

31.05.2021. 10.00 12.00 17.10 19.00

---
* * * *

Sēdes videotranslācija	**31.05.2021**	10.00	12.00	17.10	19.00

1. *pl. 10:00 - 1 h 24 min PIRMĀ stg 2261 sēde Nr.29-pavasara-sesija-1-daļa Mūrniece*
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20210531114201_saeima.lv.1_0_0

2. *pl. 12:00 - 36 min stg 2261 sēde Nr.29-pavasara-sesija-2-daļa Egnere*
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20210531124601_saeima.lv.1_0_0

3. *pl. 17:12 - 1 h 28 min OTRĀ stg 2262 sēde Nr.30-pavasara-sesija-1-daļa Beitnere*
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20210531185801_saeima.lv.1_0_0

4. *pl. 19:20 - 4 min stg 2262 sēde Nr.30-pavasara-sesija-2-daļa Mūrniece*
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20210531194801_saeima.lv.1_0

---
* * * *

Papildu pievienojums – darba kārtība

* * * *

Sēdes video translācija 31.05.2021 10.00 12.00 17.10 19.00

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2261
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=583edeb5-fabe-4b2a-bbea-b832f343ccdb

---
31.05.2021. 13.Saeima divdesmit devītā sēde-pavasara sesija ārkārtas-attālināti *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece, Inese Lībiņa-Egnere*
2021.gada 31. maija sēde (pirmā) sākas pl. 10:00
sēde slēgta pl. 12:36, sēdes ilgums- 2 h 36 minūtes / darba ilgums- 2 h 00 min
---
PIEBILDE: 31. maijā notiek divas atšķirīgas sēdes nr.29, nr.30 (pavasara sesija).

Latvijas Republikas Saeimas
2021.gada 31.maija
attālinātās ārkārtas sēdes darba kārtība 10:00

	I. Likumprojektu nodošana komisijām un izskatīšana 1.lasījumā		
	1.	1. Likumprojekts **Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā** *(1090/Lp13)* (Dok. Nr. 4245, 4245A)Balsojums: par 67, pret 1, atturas 0 **Nod. kom.** Administratīvi teritoriālās reformas komisija **Nodots komisijai:** Administratīvi teritoriālās reformas komisija(atbildīgā) ↗ Debates	
	3.	2. Likumprojekts **Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā**	

		(1090/Lp13) (1. lasījums) (Komisija ierosina atzīt par steidzamu) (Dok. Nr. 4245)Balsojums: par 63, pret 1, atturas 1 **Pieņemts** Administratīvi teritoriālās reformas komisija (Referents: Juris Pūce) ↗ Debates ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	2.	3. Likumprojekts **Madonas novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanu likums** *(1091/Lp13)* (Dok. Nr. 4246, 4246A) Administratīvi teritoriālās reformas komisija **Nodots komisijai:** Administratīvi teritoriālās reformas komisija(atbildīgā)	
	4.	4. Likumprojekts **Madonas novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanu likums** *(1091/Lp13)* (1. lasījums) (Komisija ierosina atzīt par steidzamu) (Dok. Nr. 4246)Balsojums: par 55, pret 7, atturas 1 **Pieņemts** Administratīvi teritoriālās reformas komisija (Referents: Juris Pūce) ↗ Debates ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	↗ Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	Sēde beigusies 31.05.2021 12:36		

---

* * * *